

การพัฒนาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย
ในระหว่างการสืบเสาะและพินิจ

จัดทำโดย

ศูนย์วิจัยและพัฒนา สถาบันวิจัยและพัฒนา
กรมคุมประพฤติ

นักวิจัย

น.ส.สายฝน	จันทะพรหม	พนักงานคุมประพฤติปฏิบัติการ
นางยศวันต์	บริบูรณ์ธนา	ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนา

กันยายน พ.ศ. 2553

ภายใต้การสนับสนุนของมูลนิธิแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้กระทำผิด

คำนำ

โครงการวิจัย เรื่อง “การพัฒนาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยในระหว่างสืบเสาะและพินิจ” ครั้งนี้ เกิดขึ้นจากการที่มูลนิธิแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้กระทำผิด ซึ่งให้การสนับสนุนด้านการเงินแก่กรมคุมประพฤติเพื่อนำมาใช้ในการสงเคราะห์มาโดยตลอด มีความต้องการที่จะศึกษาถึงปัญหาที่มีผู้ขอรับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยลดน้อยลง ทั้งนี้ เพื่อหาทางช่วยเหลือผู้กระทำผิดให้ได้อย่างทั่วถึงตรงตามเจตนารมณ์ของมูลนิธิ

มูลนิธิแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้กระทำผิดจึงได้มอบหมายให้สถาบันวิจัยและพัฒนากรมคุมประพฤติ ดำเนินการวิจัยในเรื่องนี้ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะค้นหาสาเหตุและสภาพปัญหาเพื่อนำมาวิเคราะห์หาแนวทางพัฒนาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยต่อไป

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยขอขอบคุณมูลนิธิแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้กระทำผิดที่ให้การสนับสนุนการดำเนินการวิจัย รวมทั้งกลุ่มสงเคราะห์ผู้กระทำผิด สำนักพัฒนาการคุมประพฤติ ที่ให้ข้อมูลสนับสนุนการจัดทำวิจัย และที่สำคัญขอขอบคุณพนักงานคุมประพฤติและจำเลยใน 25 สำนักงานคุมประพฤติ ที่ได้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือในการหาคำตอบในการวิจัย รวมทั้งได้สะท้อนปัญหาข้อขัดข้องต่างๆของการสงเคราะห์ผู้กระทำผิด ตลอดจนผู้พิพากษาทุกท่านซึ่งให้ความอนุเคราะห์ข้อมูล และความคิดเห็นเพื่อพัฒนาการสงเคราะห์ฯ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทำให้คณะผู้วิจัยฯ ได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการทำวิจัยครั้งนี้ อันจะเป็นการสร้างโอกาสให้กับจำเลยและสร้างสิ่งดีงามให้เกิดขึ้นในสังคมร่วมกัน

คณะผู้วิจัย
กันยายน 2553

สารบัญ

บทที่ 1	ความสำคัญและที่มาของปัญหา.....	1
1.	ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
2.	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	1
3.	ขอบเขตของการวิจัย	2
4.	นิยามศัพท์เฉพาะ	2
5.	ประโยชน์ของการวิจัย.....	2
บทที่ 2	ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	3
1.	ที่มาของการสงเคราะห์ผู้กระทำผิดที่กรมคุมประพฤติดำเนินการ.....	3
2.	การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยในระหว่างการสืบเสาะและพินิจ	4
3.	การสงเคราะห์ผู้กระทำผิดที่ได้รับการสนับสนุนจากมูลนิธิแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้กระทำผิด.....	5
4.	งานศึกษาที่เกี่ยวข้อง.....	7
5.	สถิติการสงเคราะห์ผู้กระทำผิดด้านการประกันตัวจำเลย	9
บทที่ 3	ระเบียบวิธีการวิจัย.....	11
1.	แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย.....	11
2.	ประชากร	11
3.	กลุ่มตัวอย่าง.....	11
4.	วิธีการสุ่มตัวอย่าง.....	12
5.	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	12
6.	การเก็บรวบรวมข้อมูล	13
7.	การวิเคราะห์ข้อมูล	13
บทที่ 4	ผลการศึกษา.....	15
ส่วนที่ 1	ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	15
1.1	ข้อมูลทั่วไปของพนักงานคุมประพฤติ	15
1.2	ข้อมูลทั่วไปของจำเลย	17
ส่วนที่ 2	ผลการศึกษา	20
2.1	สภาพปัญหาและสาเหตุของปัญหาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย.....	20
2.2	แนวทางการพัฒนาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย	28
2.3	ความเป็นไปได้ในการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวแก่ผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ในระบบบังคับบำบัด	31
บทที่ 5	สรุปและอภิปรายผล	33
1.	สรุปและอภิปรายผล	33
2.	ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	37
บรรณานุกรม.....		38
ภาคผนวก.....		39

สารบัญตาราง

ตารางที่ 2.1	วงเงินที่สำนักงานคุมประพฤติได้รับการจัดสรร	6
ตารางที่ 2.2	จำนวนผู้กระทำผิดที่ขอรับการสงเคราะห์ ตั้งแต่ปี 2535-2552.....	9
ตารางที่ 3.1	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง	12
ตารางที่ 4.1	จำนวนและร้อยละของพนักงานคุมประพฤติจำแนกตามขนาดของสำนักงาน.....	16
ตารางที่ 4.2	จำนวนและร้อยละของพนักงานคุมประพฤติจำแนกตามเพศ.....	16
ตารางที่ 4.3	จำนวนและร้อยละของพนักงานคุมประพฤติจำแนกตามตำแหน่ง	16
ตารางที่ 4.4	จำนวนและร้อยละของพนักงานคุมประพฤติจำแนกตามหน้าที่การปฏิบัติงาน	17
ตารางที่ 4.5	จำนวนและร้อยละของจำเลยจำแนกตามเพศ	17
ตารางที่ 4.6	จำนวนและร้อยละของจำเลยจำแนกตามสถานภาพทางครอบครัว.....	18
ตารางที่ 4.7	จำนวนและร้อยละของจำเลยจำแนกตามอาชีพ	18
ตารางที่ 4.8	จำนวนและร้อยละของจำเลยจำแนกตามรายได้ต่อเดือน	19
ตารางที่ 4.9	จำนวนและร้อยละของจำเลยจำแนกตามฐานความผิด	20
ตารางที่ 4.10	จำนวนและร้อยละของจำเลยที่รับทราบเกี่ยวกับการสงเคราะห์	21
ตารางที่ 4.11	จำนวนและร้อยละของจำเลยจำแนกตามช่องทางการได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการสงเคราะห์ด้าน การประกันตัวจำเลย.....	21
ตารางที่ 4.12	จำนวนและร้อยละของจำเลยที่ต้องการรับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัว.....	22
ตารางที่ 4.13	เหตุผลที่จำเลยไม่ต้องการรับการสงเคราะห์ด้านประกันตัว	22
ตารางที่ 4.14	สาเหตุที่ทำให้ไม่มีการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย.....	23
ตารางที่ 4.15	การรับทราบเกี่ยวกับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยของพนักงานคุมประพฤติ.....	24
ตารางที่ 4.16	การรับทราบเกี่ยวกับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยจำแนกตามตำแหน่ง ของ พนักงานคุมประพฤติ	24
ตารางที่ 4.17	การรับทราบเกี่ยวกับขั้นตอนของการให้บริการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย	25
ตารางที่ 4.18	การรับทราบเกี่ยวกับขั้นตอนของการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย จำแนกตาม ตำแหน่งของพนักงานคุมประพฤติ.....	25
ตารางที่ 4.19	ความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติต่อการประชาสัมพันธ์และการให้ข้อมูลโดยสำนักงาน คุมประพฤติกับผู้ที่มาติดต่อหรือจำเลย.....	26
ตารางที่ 4.20	การประชาสัมพันธ์หรือแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับการสงเคราะห์ โดยพนักงานคุมประพฤติให้กับ จำเลย	26
ตารางที่ 4.21	ค่าเฉลี่ยวงเงินประกันตัวของจำเลยจำแนกตามฐานความผิด	27
ตารางที่ 4.22	ความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติต่อการดำเนินการสงเคราะห์ ด้านประกันตัวจำเลย ..	28
ตารางที่ 4.23	ความคิดเห็นของจำเลยต่อการดำเนินการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย	28
ตารางที่ 4.24	ฐานความผิดที่ควรได้รับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย	29
ตารางที่ 4.25	ความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย.....	30
ตารางที่ 4.26	ความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติต่อการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย แก่ผู้ที่เข้า รับการตรวจพิสูจน์.....	32

บทที่ 1

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหา

นับตั้งแต่ปีพ.ศ.2535 มูลนิธิแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้กระทำผิด ซึ่งมีวัตถุประสงค์อย่างชัดเจนในการสนับสนุนและส่งเสริมกิจการและการดำเนินงานคุมประพฤติผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่โดยจะดำเนินการในการให้การแก้ไขฟื้นฟู และสงเคราะห์ผู้กระทำผิดให้กลับตนเป็นพลเมืองดี ป้องกันอาชญากรรม ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาวิจัย เหล่านี้เป็นต้น โดยมูลนิธิฯได้ให้การสนับสนุนด้านการเงินแก่กรมคุมประพฤติ เพื่อนำมาใช้ในการสงเคราะห์จำเลยที่ไม่มีหลักทรัพย์เพื่อใช้ประกันตัวระหว่างการสืบเสาะและพินิจ โดยมูลนิธิฯได้มอบเงินจำนวน 2 ล้านบาทบาท เพื่อใช้ในการดำเนินการดังกล่าว กรมคุมประพฤติจึงได้กำหนดหลักเกณฑ์ให้ความช่วยเหลือโดยกำหนดให้ความช่วยเหลือแก่จำเลยที่ยากจน และญาติไม่สามารถให้ความช่วยเหลือนำหลักทรัพย์มาประกันตัวได้ ซึ่งการสงเคราะห์ดังกล่าว จะทำให้จำเลยไม่ต้องถูกต้องขัง และสามารถใช้ชีวิตร่วมกับครอบครัวและทำงานหรือเรียนได้อย่างปกติระหว่างการพิจารณาคดี

อย่างไรก็ตาม ในระยะเวลาที่ผ่านมา ปรากฏว่า มีการให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยน้อยมาก โดยในปี 2548 มีการสงเคราะห์ประกันตัวจำเลยเพียง 3 ราย และลดลงมาเหลือเพียง ปีละ 2 ราย ในปี 2549 และเหลือเพียงปีละ 1 ราย ตั้งแต่ปี 2550-2552 โดยที่เงินหลักทรัพย์ที่ใช้ประกันตัวในแต่ละสำนักงานมีประมาณแห่งละ 20,000 – 120,000 บาท รวมเงินหลักทรัพย์ทั่วประเทศ มีประมาณ 2,516,728.62 บาท¹

แม้ว่า การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยในระหว่างการสืบเสาะและพินิจ จะมีการดำเนินการน้อยมากในแต่ละปี แต่เนื่องจากการให้การสงเคราะห์ด้านนี้ ยังมีความจำเป็นอยู่ เพราะยังมีจำเลยที่ยากจนอยู่เป็นจำนวนมาก และการช่วยเหลือการประกันตัวจะช่วยให้จำเลย ซึ่งศาลยังไม่ได้ตัดสินว่ากระทำผิด ได้มีโอกาสใช้ชีวิตได้อย่างปกติ โดยไม่ต้องรับความลำบากจากการต้องขัง เป็นการช่วยเหลือตรงกับเจตนารมณ์ของมูลนิธิในการช่วยเหลือผู้กระทำผิด ดังนั้น เพื่อให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยดำเนินการไปได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ จึงควรมีการศึกษาถึงสาเหตุของปัญหาการให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยในระหว่างสืบเสาะและพินิจที่ดำเนินการโดยสำนักงานคุมประพฤติ และหาวิธีการ แนวทางการแก้ไขและพัฒนาแนวทางการสงเคราะห์ให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งพิจารณาถึงความเป็นไปได้ในการให้การสงเคราะห์กับผู้กระทำผิดกลุ่มอื่นซึ่งอาจมีความต้องการและความจำเป็นในการรับการสงเคราะห์ เช่น ผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ในระบบบังคับบำบัด เป็นต้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาสาเหตุและสภาพปัญหาของการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย
ในระหว่างสืบเสาะและพินิจที่ดำเนินการโดยสำนักงานคุมประพฤติ
- 2.2 เพื่อวิเคราะห์หาแนวทางการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย
- 2.3 เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวแก่ผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์
ในระบบบังคับบำบัด

¹ ข้อมูลรายละเอียดบัญชีหลักทรัพย์ประกันตัวจำเลย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2552 ที่มาของข้อมูล : กลุ่มสงเคราะห์ผู้กระทำผิด สำนักงานพัฒนาการคุมประพฤติ

3. ขอบเขตของการวิจัย

เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยในระหว่างการสืบเสาะและพินิจ ที่ดำเนินการโดยสำนักงานคุมประพฤติ โดยจะทำการศึกษาจากพนักงานคุมประพฤติและจำเลยที่ศาลมีคำสั่งให้สืบเสาะและพินิจในปี พ.ศ. 2552

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

4.1 การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย หมายถึง การให้ความช่วยเหลือทางการเงิน ที่ได้รับการสนับสนุนจากมูลนิธิแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้กระทำผิด สำหรับจำเลยที่ไม่มีหลักทรัพย์เพื่อใช้ประกันตัวระหว่างการสืบเสาะและพินิจ

4.2 จำเลย หมายถึง ผู้กระทำผิดที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป ที่ไม่เคยรับโทษจำคุก หรือรับโทษจำคุกในความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ และศาลมีคำสั่งให้พนักงานคุมประพฤติสืบเสาะและพินิจ

5. ประโยชน์ของการวิจัย

- 5.1 เพื่อให้การสงเคราะห์จำเลยระหว่างการสืบเสาะและพินิจเกิดประโยชน์ตามเจตนารมณ์ของมูลนิธิแก้ไขฟื้นฟูและ สงเคราะห์ผู้กระทำผิดมากที่สุด
- 5.2 เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพัฒนางานสงเคราะห์ผู้กระทำผิด
- 5.3 เพื่อขยายขอบเขตและแนวทางการช่วยเหลือผู้กระทำผิดด้านการการประกันตัว

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับ “การพัฒนาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยระหว่างการสืบเสาะและพินิจ” โดยมุ่งศึกษาสาเหตุและสภาพปัญหาของการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยที่ดำเนินการโดยสำนักงานคุมประพฤติ แสวงหาแนวทางพัฒนาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยตลอดจนขยายขอบเขตและแนวทางการช่วยเหลือผู้กระทำผิดด้านการประกันตัว ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยดังกล่าวบรรลุตามวัตถุประสงค์ งานวิจัยครั้งนี้จึงทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสงเคราะห์ผู้กระทำผิด ได้แก่

- ที่มาของการสงเคราะห์ผู้กระทำผิดที่กรมคุมประพฤติดำเนินการ
- การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยในระหว่างการสืบเสาะและพินิจ
- การสงเคราะห์ผู้กระทำผิดที่ได้รับการสนับสนุนจากมูลนิธิแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้กระทำผิด
- งานศึกษาที่เกี่ยวข้อง

1. ที่มาของการสงเคราะห์ผู้กระทำผิดที่กรมคุมประพฤติดำเนินการ

นับตั้งแต่งานคุมประพฤติได้เริ่มดำเนินการเมื่อปี พ.ศ. 2522 เป็นต้นมา ปัญหาที่พบในเบื้องต้นในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของความยากจน การขาดอุปกรณ์พื้นฐานในการดำรงชีวิต หรือการรักษาพยาบาลเมื่อเวลาเจ็บป่วย เป็นต้น ซึ่งในระยะแรกนั้นยังไม่ได้รับการสนับสนุนการบริการต่างๆ เหล่านี้จากหน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานในภาคเอกชน ต่อมาในปี พ.ศ. 2525 กระทรวงยุติธรรม ร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิที่มีจิตศรัทธา ได้ร่วมกันจัดตั้งมูลนิธิแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้กระทำผิด จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2544 ถึงปัจจุบันรัฐบาลได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของงานสงเคราะห์ผู้กระทำผิดในงานคุมประพฤติ จึงได้อนุมัติเงินงบประมาณเพื่อการสงเคราะห์ผู้กระทำผิดที่มีฐานะยากจนและขัดสนขึ้น

ดังนั้น งานสงเคราะห์ผู้กระทำผิดจึงได้มีบทบาทและเป็นภารกิจที่สำคัญส่วนหนึ่งของกรมคุมประพฤติ โดยถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดให้กลับตนเป็นพลเมืองดี ประกอบกับคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2544 ให้กรมคุมประพฤติเป็นหน่วยงานหลักเกี่ยวกับการสงเคราะห์ผู้กระทำผิดภายหลังจากการคุมประพฤติหรือผู้กระทำผิดภายหลังปล่อยจากกรมราชทัณฑ์ (After Care) โดยครอบคลุมตั้งแต่ผู้พ้นจากการคุมความประพฤติ ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ผู้พ้นจากการทำงานบริการสังคมแทนค่าปรับ ผู้ได้รับการปล่อยตัวเมื่อพ้นโทษหรือได้รับพระราชทานอภัยโทษปล่อยตัว และเด็กเยาวชนที่ได้รับการปล่อยตัวพ้นจากการฝึกอบรมครบตามคำพิพากษา ทั้งนี้ต้องอยู่ภายในกำหนดระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี นับแต่วันที่พ้นจากการคุมความประพฤติพ้นจากการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ้นจากการทำงานบริการสังคมแทนค่าปรับพ้นโทษ และพ้นจากการฝึกอบรม

กระบวนการสงเคราะห์ผู้กระทำผิดของกรมคุมประพฤติทั้งหมดแล้วจึงครอบคลุมไปถึงกลุ่มเป้าหมายตั้งแต่จำเลยที่ศาลมีคำสั่งให้สืบเสาะและพินิจ ผู้ถูกคุมความประพฤติทั้งที่เป็นเด็กและเยาวชน ผู้ใหญ่ ผู้ได้รับการพักการลงโทษและลดวันต้องโทษจำคุก ผู้อยู่ระหว่างการตรวจพิสูจน์และการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 และผู้อยู่ระหว่างการทำงานบริการสังคมแทนค่าปรับ

การสงเคราะห์ของกรมคุมประพฤตินั้นมีการให้การสงเคราะห์ในหลายประเภท ได้แก่ การให้การศึกษา การส่งเสริมด้านการหางาน การฝึกอาชีพ การสงเคราะห์ค่าอาหาร การสงเคราะห์ค่าพาหนะ การสงเคราะห์ค่ายั้งชีพ การสงเคราะห์ด้านการรักษาพยาบาลทั้งทางกายและจิต นอกจากนี้ ยังให้การสงเคราะห์ด้านที่อยู่อาศัย (บ้านกึ่งวิถี) การให้ความช่วยเหลือตามความจำเป็นอื่น ๆ ตามที่ได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการได้ และการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยในระหว่างการสืบเสาะและพินิจ เป็นต้น

ทั้งนี้การดำเนินการสงเคราะห์ผู้กระทำผิดที่กรมคุมประพฤติดำเนินการทั้งหมดนั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้กระทำผิดในด้านการแก้ไขฟื้นฟูให้สามารถกลับตนเป็นพลเมืองดีและไม่หวนกลับไปกระทำผิดใหม่อีก ตลอดจนบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าให้กับผู้กระทำผิดและให้ความช่วยเหลืออย่างยั่งยืน

2. การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยในระหว่างการสืบเสาะและพินิจ

ดังที่ได้กล่าวถึงข้างต้นเรื่องการสงเคราะห์ที่กรมคุมประพฤติดำเนินการแต่ละประเภทของการสงเคราะห์นั้น ล้วนให้เป็นไปตามหลักมนุษยธรรมและสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยในระหว่างการสืบเสาะและพินิจ ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการช่วยเหลือให้จำเลยที่ศาลยังไม่ได้ตัดสินโทษได้มีโอกาสได้ใช้ชีวิตปกติ โดยไม่ต้องถูกคุมขัง

การให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยในระหว่างการสืบเสาะและพินิจเป็นการสงเคราะห์ผู้กระทำผิดที่สำคัญยิ่ง เพราะเป็นการให้อิสระกับจำเลยบางคน หากพบว่าจำเลยดังกล่าวมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว เช่น ในกรณีที่พนักงานคุมประพฤติพบว่า จำเลยบางรายกำลังศึกษาเล่าเรียน และมีความประพฤติไม่ปรากฏข้อเสียหายร้ายแรง หรือจำเลยมีปัญหาทางด้านร่างกายและจิตใจ และจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการรักษาเยียวยา แต่ครอบครัวมีฐานะยากจนไม่สามารถหาหลักทรัพย์หรือบุคคลมาค้ำประกันเพื่อให้ศาลปล่อยชั่วคราวในระหว่างการพิจารณาคดี เป็นเหตุให้จำเลยดังกล่าวสูญเสียอิสรภาพ และไม่สามารถกลับไปรับการศึกษาเล่าเรียนในระหว่างนั้นหรือขาดการบำบัดรักษาเยียวยา อันอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อจำเลยทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

หลักเกณฑ์ในการพิจารณา คือ จำเลยต้องเป็นบุคคลที่มีฐานะยากจนไม่สามารถประกันตนเองได้ มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง รวมทั้งจากการประมวลข้อเท็จจริงของพนักงานคุมประพฤติเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จะต้องค่อนข้างแน่ใจว่าจำเลยจะไม่หลบหนี และจำเลยต้องขังในชั้นสอบสวนเป็นระยะเวลาสั้น

วิธีการดำเนินการตามขั้นตอนการประกันตัวจำเลยในระหว่างการสืบเสาะและพินิจนั้นตามที่ปรากฏในคู่มือการปฏิบัติงานคุมประพฤติ เริ่มต้นจากจำเลยผู้ประสงค์ขอให้ช่วยประกันตัวยื่นคำร้องขอรับการสงเคราะห์ต่อพนักงานคุมประพฤติผู้สอบปากคำเบื้องต้น(แบบ คป.3) หรือพนักงานคุมประพฤติเจ้าของสำนวน ต่อจากนั้นพนักงานคุมประพฤติจะต้องสอบปากคำจำเลยและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับจำเลย โดยเมื่อพนักงานคุมประพฤติได้รับคำร้องขอรับการสงเคราะห์ให้ช่วยประกันตัวจำเลยแล้ว นอกจากจะต้องสอบปากคำให้ได้ความว่า จำเลยอยู่ในหลักเกณฑ์ที่ควรได้รับการสงเคราะห์หรือไม่แล้ว พนักงานคุมประพฤติจะต้องประมวลข้อเท็จจริงและทำความเข้าใจว่า จำเลยสมควรหรือไม่สมควรที่จะได้รับการสงเคราะห์เพราะเหตุใด ในกรณีที่เห็นว่าจำเลยควรที่จะได้รับการสงเคราะห์ โอกาสที่จำเลยจะปฏิบัติตามสัญญาประกันมีมากน้อยเพียงใด และในกรณีที่เห็นว่าสมควร พนักงานคุมประพฤติควรระบุประโยชน์ที่จะได้รับจากการให้การสงเคราะห์ด้วย (ถ้ามี) เช่น จำเลยไม่ต้องถูกออกจากงานหรือออกจากโรงเรียน ซึ่งนับเป็นประโยชน์นอกเหนือจากอิสรภาพที่จะได้รับแล้ว

ต่อจากนั้นพนักงานคุมประพฤติจะต้องออกไปสืบเสาะเพื่อสอบปากคำพยานและตรวจสอบสภาพบ้านและสิ่งแวดล้อมที่จำเลยอาศัยอยู่ว่าจำเลยมีคุณสมบัติเข้ากับหลักเกณฑ์ที่จะได้รับการสงเคราะห์หรือไม่ จากนั้นทำความเห็นเสนอต่อผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติโดยด่วน เมื่อผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติพิจารณาแล้ว เห็นสมควรช่วยประกันตัวจำเลยรายใด ก็มีอำนาจอนุมัติให้ดำเนินการประกันตัวจำเลยรายนั้นได้ สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การทำสัญญาค้ำประกัน โดยเมื่อเห็นควรประกันตัวรายใด พนักงานคุมประพฤติจะต้องติดต่อผู้ค้ำประกันของจำเลยรายนั้นให้มาทำสัญญาค้ำประกันที่สำนักงาน โดยให้ผู้ค้ำประกันปฏิบัติตามสัญญาโดยเคร่งครัด ทั้งนี้จะใช้หนังสือสัญญาค้ำประกัน (กรณีประกันตัว) ตามคู่มือการปฏิบัติงานคุมประพฤติ ปรากฏตามเอกสารภาคผนวก

ภายหลังจากนี้พนักงานคุมประพฤติจะติดต่อประสานงานกับพนักงานคุมประพฤติซึ่งรับผิดชอบงานกิจกรรมชุมชน เพื่อดำเนินการปฐมนิเทศจำเลยและยื่นคำร้องขอประกันตัวจำเลยต่อศาลต่อไป

3. การสงเคราะห์ผู้กระทำผิดที่ได้รับการสนับสนุนจากมูลนิธิแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้กระทำผิด

กรมคุมประพฤติ และมูลนิธิแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้กระทำผิด มีสายสัมพันธ์อันดีระหว่างกันมาเป็นระยะเวลายาวนาน โดยการดำเนินงานที่มีเจตนาสอดคล้องกันในเรื่องการให้การสงเคราะห์และช่วยเหลือผู้กระทำผิด ให้ได้รับโอกาสในการกลับตนเป็นคนดีของสังคม โดยมูลนิธิแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้กระทำผิดนั้น เริ่มก่อตั้งมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524 สืบเนื่องมาจากจำเลยที่ศาลมีคำสั่งให้สืบเสาะและพินิจกับผู้ถูกคุมความประพฤติมีจำนวนมากขึ้น และผู้กระทำผิดเหล่านั้นมีความต้องการที่แตกต่างกันหลากหลายตามสภาพปัญหาและมีความต้องการได้รับการสงเคราะห์อย่างเร่งด่วนหลายด้าน อาทิ ค่าอาหาร ค่าพาหนะ และ ปัญหาที่จะเกิดขึ้นในระยะยาวของผู้กระทำผิดที่ควรได้รับการสงเคราะห์ช่วยเหลือให้กลับตนเป็นคนดีได้อย่างยั่งยืน เช่น การจัดหางาน การอบรมและการฝึกอาชีพ โดยการช่วยเหลือสงเคราะห์ด้านต่าง ๆ นั้นเป็นไปเพื่อการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมของผู้ถูกคุมความประพฤติให้กลับตนเป็นพลเมืองดี ไม่หวนกลับไปสร้างปัญหาให้แก่สังคมอีก

การสงเคราะห์ที่กล่าวถึงนั้นต้องใช้เงินเป็นจำนวนมาก และในระยะแรกของการดำเนินการนั้นรัฐไม่สามารถให้การสนับสนุนจัดสรรเงินเพื่อให้การสงเคราะห์ได้ จุดเริ่มต้นของมูลนิธิจึงเกิดขึ้นภายใต้การดำเนินการของคณะบุคคลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อันประกอบด้วย ข้าราชการ ตุลาการ สำนักงานคุมประพฤติ ซึ่งได้ร่วมมือกันจัดงานเดินการกุศลขึ้นในวันที่ 23 มกราคม 2525 ซึ่งได้รับเงินบริจาคในครั้งนี้รวมประมาณ 600,000 บาท จึงได้ยื่นขอจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลและได้รับการจดทะเบียนเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2525 ต่อมาในวันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2526 คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติอนุมัติให้กระทรวงการคลังประกาศให้ “มูลนิธิแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้กระทำผิด” เป็นองค์การสาธารณกุศล

มูลนิธิแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้กระทำผิดกำหนดวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจน โดยจะให้การสนับสนุนและส่งเสริมกิจการและการดำเนินงานคุมประพฤติผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ และจะดำเนินการร่วมกับหน่วยงานราชการและเอกชนในการแก้ไขฟื้นฟู และสงเคราะห์ผู้กระทำผิดให้กลับตนเป็นพลเมืองดี ป้องกันอาชญากรรม มุ่งส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาวิจัย การประชุม การสัมมนาทางวิชาการ หรือการสาธิตวิธีการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดประเภทต่างๆ ตลอดจนวิธีการป้องกันอาชญากรรมของสำนักงานคุมประพฤติ หรือที่สำนักงานคุมประพฤติมีส่วนร่วมด้วย บำเพ็ญประโยชน์ร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ในการสาธารณประโยชน์และสังคมสงเคราะห์ โดยไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง ซึ่งเพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ดังกล่าว มูลนิธิแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้กระทำผิด จึงได้ดำเนินโครงการต่างๆ ดังนี้

1. โครงการสงเคราะห์ผู้กระทำผิด ประกอบด้วย 8 กิจกรรม คือ การส่งเสริมด้านการหางาน การฝึกอาชีพ การสนับสนุนการศึกษา การยืมทุนประกอบอาชีพ ค่าอาหาร ค่าพาหนะ ค่ารักษาพยาบาล การประกันตัวจำเลยที่อยู่ระหว่างการสืบเสาะและพินิจ

2. โครงการทำงานบริการสังคม หรือสาธารณประโยชน์

3. โครงการเพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด

4. โครงการเพื่อการสาธารณประโยชน์

ผลการดำเนินงานของมูลนิธิฯ นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 – ปี พ.ศ. 2552 ตามโครงการต่างๆ นั้น มูลนิธิให้การสงเคราะห์ผู้กระทำผิดและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของกรมคุมประพฤติไปแล้วรวมประมาณ 4,085,508.62 บาท (สี่ล้านแปดหมื่นห้าพันห้าร้อยแปดบาทหกสิบสองสตางค์) ในที่นี้หากแยกเฉพาะการสงเคราะห์ผู้กระทำผิดด้านการประกันตัวจำเลยในระหว่างการสืบเสาะและพินิจที่มูลนิธิให้การสนับสนุนสำนักงานคุมประพฤติทั่วประเทศแล้ว ตั้งแต่เริ่มต้น จนถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2552 มีจำนวนรวมทั้งหมด 2,516,728.62 บาท (สองล้านห้าแสนหนึ่งหมื่นหกพันเจ็ดร้อยยี่สิบแปดบาทหกสิบสองสตางค์)² โดยได้จัดสรรให้กับสำนักงานคุมประพฤติทั่วประเทศ ในวงเงินแห่งละประมาณ 20,000-130,000 บาท

ตารางที่ 2.1 วงเงินที่สำนักงานคุมประพฤติได้รับการจัดสรร

วงเงินที่ได้รับการจัดสรร	จำนวนสำนักงาน	ร้อยละ
20,000 – 50,000	87	94.6
50,001 – 90,000	2	2
90,001- 130,000	3	3

จากตารางที่ 2.1 ส่วนใหญ่ร้อยละ 94.6 สำนักงานคุมประพฤติได้รับการจัดสรรวงเงินอยู่ในช่วง 20,000-50,000 บาท ได้รับการจัดสรรวงเงินอยู่ในช่วง 50,001 – 90,000 บาท จำนวน 2 สำนักงาน คิดเป็นร้อยละ 2.17 และได้รับการจัดสรรวงเงินอยู่ในช่วง 90,001 – 130,000 บาท จำนวน 3 สำนักงาน คิดเป็นร้อยละ 3.26 (รายละเอียดปรากฏตามตารางบัญชีหลักทรัพย์ประกันตัวจำเลยในภาคผนวก 3 ข้อที่ 4)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่ามูลนิธิได้ดำเนินการตามเจตนารมณ์ของการก่อตั้งมูลนิธิที่มุ่งเน้นการช่วยเหลือผู้กระทำผิดที่ขัดสนให้กลับตนเป็นคนดีอย่างแท้จริงโดยให้การสนับสนุนกรมคุมประพฤติในภารกิจที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นเพื่อให้เจตนารมณ์ในเรื่องการสงเคราะห์ผู้กระทำผิดของมูลนิธิฯ และกรมคุมประพฤติสำเร็จและได้ผลดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย จึงควรมีการศึกษาเพื่อทบทวนสิ่งที่ได้ปฏิบัติและแก้ปัญหาข้อขัดข้องรวมทั้งแสวงหาแนวทางในการพัฒนาการให้การสงเคราะห์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นร่วมกันต่อไป

² ข้อมูลจากกลุ่มสงเคราะห์ผู้กระทำผิด กรมคุมประพฤติ, 2553

4. งานศึกษาที่เกี่ยวข้อง

4.1 รายงานการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นและความต้องการของจำเลยและผู้ถูกคุมความประพฤติเกี่ยวกับการให้บริการสงเคราะห์ของสำนักงานคุมประพฤติ (กรมคุมประพฤติ , 2540)

รายงานการวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบความคิดเห็นและความต้องการของจำเลยและผู้ถูกคุมความประพฤติเกี่ยวกับการให้บริการสงเคราะห์ด้านต่างๆของสำนักงานคุมประพฤติทั่วประเทศเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงบริการสงเคราะห์ด้านต่างๆของสำนักงานคุมประพฤติทั่วประเทศให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

งานวิจัยเรื่องนี้ศึกษาจำเลยที่อยู่ระหว่างที่ศาลมีคำสั่งให้สืบเสาะและพินิจในปี 2540 และผู้ถูกคุมความประพฤติที่ศาลมีคำสั่งให้คุมความประพฤติในปี 2539 ของสำนักงานคุมประพฤติต่างๆทั่วประเทศ โดยผลการวิจัยครั้งนี้สรุปได้ดังนี้คือ

ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชายอายุระหว่าง 21-30 ปี เป็นโสดพักอาศัยอยู่กับบิดามารดา มีการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลาย อาชีพรับจ้างทั่วไปมีรายได้เดือนละ 1,000- 5,000 บาท และอีกส่วนหนึ่งซึ่งเป็นกลุ่มใหญ่เช่นเดียวกัน เป็นผู้ไม่มีรายได้ ส่วนสาเหตุที่เข้ามาในวงจรของงานคุมประพฤติ พบว่า ส่วนใหญ่กระทำผิดพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ โดยถูกเพื่อน ชักจูง ซึ่งส่วนมากจะไม่เคยถูกจับกุมดำเนินคดี และไม่เคยถูกคุมความประพฤติมาก่อน

ส่วนประเด็นเกี่ยวกับการรับรู้เกี่ยวกับบริการด้านการสงเคราะห์ จากงานศึกษาพบว่า มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มคือ ในกลุ่มจำเลยมีผู้ไม่ทราบว่ามีการให้บริการสงเคราะห์จำนวน ร้อยละ 75.3 แต่ในกลุ่มผู้ถูกคุมความประพฤติมีผู้ไม่ทราบเพียงร้อยละ 57.9 ซึ่งทั้ง 2 กลุ่ม มีความเห็นพ้องกันว่า พนักงานคุมประพฤติควรชี้แจงให้ทราบว่ามีการให้บริการสงเคราะห์ของสำนักงานตั้งแต่เริ่มพบกับจำเลยหรือ ผู้ถูกคุมความประพฤติในครั้งแรก โดยต่างเห็นว่าบริการสงเคราะห์ดังกล่าวสามารถช่วยเหลือแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้

สำหรับความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับบริการสงเคราะห์ พบว่า ร้อยละ 76.1 มีปัญหาเรื่องการประกันตัวและปัญหาเงินเลี้ยงชีพ เช่น ค่าอาหาร ค่าพาหนะ จึงต้องการความช่วยเหลือในด้านนี้ ส่วนในกลุ่มผู้ถูกคุมความประพฤติ ร้อยละ 25.8 จะมีปัญหาด้านการเงินและการประกอบอาชีพ จึงมีความต้องการความช่วยเหลือด้านการเงินและการให้คำปรึกษาต่างๆ

ในประเด็นเรื่องการขอความช่วยเหลือในปัญหาความเดือดร้อนทั่วไป จากสำนักงานคุมประพฤตินั้น พบว่าประชากรทั้ง 2 กลุ่ม ไม่เคยขอรับบริการเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากไม่ทราบว่ามีการช่วยเหลือสงเคราะห์ซึ่งรวมถึงบริการสงเคราะห์สำนักงานคุมประพฤติจัดไว้สำหรับจำเลยและผู้ถูกคุมความประพฤติ เช่น การช่วยเหลือประกันตัวจำเลยในระหว่างพิจารณา คดี การสงเคราะห์ค่าอาหาร ค่าพาหนะ การสงเคราะห์ด้านการศึกษา การฝึกอาชีพ จัดหางาน ฯลฯ ก็พบว่าทั้งจำเลยและผู้ถูกคุมความประพฤติมากกว่าร้อยละ 95 (ยกเว้นการสงเคราะห์ค่าอาหาร) ไม่เคยขอรับบริการดังกล่าว จากผลการวิจัยที่มีผู้ขอรับบริการสงเคราะห์เป็นจำนวนน้อยมาก ทำให้ไม่สามารถสรุปปัญหาข้อบกพร่องของบริการต่างๆได้ ดังนั้นจึงสรุปปัญหาในภาพรวมว่าเนื่องมาจากการที่จำเลยและผู้ถูกคุมความประพฤติส่วนมากไม่ทราบว่ากรมคุมความประพฤติมีบริการให้ความช่วยเหลือและให้การสงเคราะห์ด้านต่างๆ สำหรับจำเลยและผู้ถูกคุมความประพฤติด้วย

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

งานวิจัยเรื่องนี้ให้ข้อเสนอแนะว่า เนื่องจากจำเลยและผู้ถูกคุมความประพฤติส่วนมากไม่ทราบว่า กรมคุมประพฤติมีบริการให้ความช่วยเหลือและให้การสงเคราะห์ด้านต่างๆสำหรับจำเลยและผู้ถูกคุมความประพฤติ จึงควรมีการประชาสัมพันธ์ให้จำเลยและผู้ถูกคุมความประพฤติทราบถึงบริการสงเคราะห์ต่างๆ โดยเฉพาะพนักงานคุมประพฤติควรจะเป็นผู้ให้ข้อมูลนี้ตั้งแต่เริ่มพบกับจำเลยหรือผู้ถูกคุมความประพฤติเป็นครั้งแรก

รวมทั้งควรมีการศึกษาวิจัยปัญหาของพนักงานคุมประพฤติในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ รวมถึงการรับรู้และทัศนคติต่อบริการสงเคราะห์ต่างๆเพื่อทราบถึงปัญหาของพนักงานคุมประพฤติที่มีผลต่อการให้การสงเคราะห์ดังกล่าว และควรนำวิธีการจำแนกผู้ถูกคุมความประพฤติ รวมถึงการปรับลดขั้นตอนการปฏิบัติงานมาใช้ในงานคุมประพฤติ เป็นการลดภาระการทำงานทำให้พนักงานคุมประพฤติสามารถปฏิบัติงานในความรับผิดชอบได้ดีขึ้น

4.2 รายงานสรุปผลการศึกษาปัญหาข้อขัดข้องในการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย (กรมคุมประพฤติ, 2550)

รายงานสรุปผลปัญหาข้อขัดข้องในการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย เป็นการศึกษาของกลุ่มสงเคราะห์ผู้กระทำผิด สำนักพัฒนาการคุมประพฤติ กรมคุมประพฤติ จัดทำขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2550 โดยสรุปผลจากแบบสอบถามงานด้านการสงเคราะห์ผู้กระทำผิดด้านการประกันตัวจำเลย ที่รวบรวมข้อมูลความคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากสำนักงานคุมประพฤติที่มีหลักทรัพย์ประกันตัวจำเลย จำนวน 88 แห่ง และใช้แบบสอบถามจำนวน 88 ชุด สรุปผลได้ดังนี้

ข้อที่ 1 พบว่าตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 ถึง ปี พ.ศ. 2550 (ตุลาคม-มิถุนายน) มีผู้ขอรับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย 9 ราย

ข้อที่ 2 ปัญหา หรือข้อขัดข้องที่สำนักงานคุมประพฤติประสบในการดำเนินการด้านการประกันตัวจำเลย ปัญหาที่พบมากอันดับหนึ่ง คือ ไม่มีผู้มายื่นขอรับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย คิดเป็นร้อยละ 31.61 ของปัญหาที่พบทั้งหมด ปัญหาที่พบบรองลงมา คือ วงเงินประกันที่ศาลกำหนดสูงกว่าหลักทรัพย์ที่สำนักงานคุมประพฤติดำเนินการ ร้อยละ 16.09 และปัญหาขั้นตอนในการขอรับการสงเคราะห์ขั้นนี้มีความยุ่งยาก ร้อยละ 10.93

ข้อที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการด้านการประกันตัวจำเลยในมุมมองของสำนักงานคุมประพฤติ พบว่าสำนักงานส่วนใหญ่ ร้อยละ 44.76 เห็นว่าเป็นโครงการที่ดีสำหรับจำเลยที่มีฐานะยากจนที่รู้สึกสำนึกผิดทำให้จำเลยสามารถทำงานและใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้ ได้รับการคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพของประชาชน ก่อให้เกิดทัศนคติที่ดี เห็นสมควรให้โครงการนี้ดำเนินการต่อไป

ข้อที่ 4 ข้อเสนอแนะของสำนักงาน ส่วนใหญ่ เห็นว่า ควรเพิ่มหลักทรัพย์ในการประกันตัวจำเลยให้สูงมากยิ่งขึ้น คิดเป็นร้อยละ 26.10 รองลงมา เห็นว่าควรมีการประชาสัมพันธ์เพื่อให้จำเลย ประชาชนทั่วไป หรือหน่วยงานของศาล อัยการ ตำรวจ กรมราชทัณฑ์ ได้ทราบ ร้อยละ 15.22 และเห็นควรนำหลักทรัพย์ในโครงการนี้ไปใช้ในการสงเคราะห์ด้านอื่นๆ เช่น เงินทุนประกอบอาชีพ ยืมทุนจะเกิดประโยชน์สูงสุดมากกว่า เพราะผู้ถูกคุมความประพฤติมีความต้องการจำนวนมากเป็นการแก้ปัญหาการว่างงานเพื่อไม่ให้เป็นภาระต่อสังคมและครอบครัว เป็นต้น ร้อยละ 8.70

จากรายงานดังกล่าวจะพบว่า มีผู้ขอรับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยเป็นจำนวนน้อย เนื่องจากไม่มีผู้ยื่นขอรับการสงเคราะห์โดยมองว่าวงเงินในการสงเคราะห์นั้นน้อย อีกทั้งขั้นตอนในการขอรับการสงเคราะห์ยุ่งยาก แต่โดยภาพรวมพนักงานคุมประพฤติมองโครงการนี้ว่าเป็นโครงการที่ดีสมควรที่จะดำเนินโครงการดังกล่าวต่อไป

5. สถิติการสงเคราะห์ผู้กระทำผิดด้านการประกันตัวจำเลย

กลุ่มสงเคราะห์ผู้กระทำผิด สำนักพัฒนาการคุมประพฤติ ได้บันทึกสถิติของจำเลยที่ขอรับการสงเคราะห์ผู้กระทำผิด โดยเก็บสถิติตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2535 ที่เริ่มดำเนินการ จนถึง ปี พ.ศ. 2552 ปรากฏตามตารางดังต่อไปนี้³

ตารางที่ 2.2 จำนวนผู้กระทำผิดที่ขอรับการสงเคราะห์ ตั้งแต่ปี 2535-2552

ปี พ.ศ.	จำนวนผู้กระทำผิด (ราย)
2535	87
2536	81
2537	120
2538	171
2539	134
2540	127
2541	84
2542	99
2543	83
2544	67
2545	49
2546	23
2547	18
2548	3
2549	2
2550	1
2551	1
2552	1

³ ข้อมูลจากกลุ่มสงเคราะห์ผู้กระทำผิด กรมคุมประพฤติ 2553

จากตารางพบว่าในช่วงปีพ.ศ. 2535-2545 มีจำเลยขอรับการสงเคราะห์เป็นจำนวนมากอย่างต่อเนื่อง แต่ภายหลังจากปี พ.ศ. 2546 เป็นต้นมาถึงปัจจุบันกลับมีจำนวนลดลงมาก โดยเฉพาะในปี 2549 – 2552 มีเพียง 1-2 รายเท่านั้นแตกต่างอย่างสิ้นเชิงกับช่วงปี 2535-2545 ซึ่งมีการขอรับการสงเคราะห์มากที่สุดถึง 171 ราย

ทั้งนี้จากการศึกษาจำนวนเงินในการสงเคราะห์ที่มูลนิธิแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้กระทำผิดให้การสงเคราะห์ตั้งแต่เริ่มต้นโครงการนั้นพบว่า จำนวนเงินไม่ได้เปลี่ยนแปลง รวมถึงเงื่อนไขและขั้นตอนในการให้การสงเคราะห์ตั้งแต่เริ่มต้นโครงการก็ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงแต่อย่างใด

จากสภาพการณ์ข้างต้น ทำให้เกิดคำถามถึงสาเหตุของจำนวนผู้ขอรับการสงเคราะห์ที่ลดลงอย่างมาก ของการขอรับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย ซึ่งจากรายงานสรุปผลปัญหาข้อขัดข้องในการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย ของกลุ่มสงเคราะห์ผู้กระทำผิด สำนักพัฒนาการคุมประพฤติ เป็นการศึกษาปัญหาข้อขัดข้องในเบื้องต้นและจำนวนกลุ่มตัวอย่างน้อย ยังไม่มีการศึกษาสาเหตุต่างๆอย่างชัดเจนเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาเหล่านั้นอย่างครอบคลุมและจริงจัง อีกทั้งจากรายงานการวิจัยความคิดเห็นและความต้องการของจำเลยและผู้ถูกคุมความประพฤติเกี่ยวกับการให้บริการสงเคราะห์ของสำนักงานคุมประพฤติ พบว่าเนื่องจากการที่จำเลยและผู้ถูกคุมความประพฤติส่วนมากไม่ทราบว่ามีการให้ความช่วยเหลือและให้การสงเคราะห์ด้านต่างๆ สำหรับจำเลยและผู้ถูกคุมความประพฤติด้วย จึงทำให้มีผู้ขอรับการสงเคราะห์น้อยมาก

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยในระหว่างการสืบเสาะและพินิจ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาสาเหตุและสภาพปัญหาของการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย ที่ดำเนินการโดยสำนักงานคุมประพฤติ และวิเคราะห์หาแนวทางพัฒนาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย รวมทั้งศึกษาความเป็นไปได้ในการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวแก่ผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ในระบบบังคับปรับโดยมีขั้นตอนและรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ที่ได้จากการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire method) โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มเป้าหมาย คือ พนักงานคุมประพฤติ และจำเลยที่ศาลมีคำสั่งให้สืบเสาะและพินิจ และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยผู้วิจัยจัดการประชุมเพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากพนักงานคุมประพฤติที่มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เป็นการศึกษาด้วยวิธีศึกษาค้นคว้าจากตำราวิชาการ คู่มือการปฏิบัติงานของพนักงานคุมประพฤติ เอกสารด้านการสงเคราะห์ที่กรมคุมประพฤติดำเนินการ งานวิจัยเกี่ยวกับการสงเคราะห์ที่ดำเนินการโดยกรมคุมประพฤติ และสถิติการให้การสงเคราะห์ที่มีการเก็บข้อมูลเป็นรายปี เพื่อใช้เป็นเอกสารอ้างอิง ซึ่งทำให้การศึกษาครั้งนี้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. ประชากร

ประชากรในการศึกษานี้มีสองกลุ่มคือ กลุ่มที่ 1 กลุ่มเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในสำนักงานคุมประพฤติ จำนวน 1,813 คนจากสำนักงานคุมประพฤติทั่วประเทศ กลุ่มที่ 2 คือ จำเลยผู้กระทำผิดในคดีที่ศาลสั่งสืบเสาะและพินิจเฉพาะคดีรับใหม่ประจำเดือน จำนวน 3,345 คน (สถิติเดือนกุมภาพันธ์ 2552)

3. กลุ่มตัวอย่าง

งานวิจัยนี้ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร
$$n = \frac{Nk^2\sigma_x^2}{k^2\sigma_x^2 + NE^2}$$
 เพื่อหาขนาด

กลุ่มตัวอย่างสำหรับจำเลยและพนักงานคุมประพฤติ ด้วยระดับความเชื่อมั่น 0.5 ขนาดความคลาดเคลื่อนของค่าประมาณ $E = 0.06$ ได้เป็นขนาดตัวอย่าง (n) คือ 247 และ 233 ตามลำดับ จากนั้น ปรับเป็นขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยประมาณ ได้เป็นจำเลยในคดีที่ศาลสั่งสืบเสาะและพินิจ จำนวน 250 คน และพนักงานคุมประพฤติ จำนวน 250 คนจากสำนักงานคุมประพฤติ 25 แห่ง รายละเอียดปรากฏตามตารางด้านล่าง

ตารางที่ 3.1 ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดสำนักงาน	จำนวนสำนักงาน	จำนวนพนักงานคุมประพฤติ	จำนวนจำเลย
ขนาดพิเศษ	1	31	19
ขนาดใหญ่	3	58	46
ขนาดกลาง	5	81	98
ขนาดเล็ก	16	80	87
รวม	25	250	250

4. วิธีการสุ่มตัวอย่าง

สุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) โดยการสุ่มจากสำนักงานคุมประพฤติในแต่ละขนาดได้แก่ ขนาดพิเศษ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก โดยใช้การสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายเพื่อเลือกสำนักงานที่จะเก็บข้อมูลในแต่ละขนาด และทำการเก็บข้อมูลจากจำเลยที่เป็นคดีรับใหม่และพนักงานคุมประพฤติทุกคนในสำนักงานที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2552

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งแบ่งเป็น 2 ชุด คือ แบบสอบถามชุดที่ใช้เก็บข้อมูลกับพนักงานคุมประพฤติ และ แบบสอบถามชุดที่ใช้เก็บข้อมูลกับจำเลย โดยข้อคำถามของแบบสอบถามทั้งสองชุดนั้นได้มาจากศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังกล่าวมาแล้วในการทบทวนวรรณกรรม โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

แบบสอบถามพนักงานคุมประพฤติ ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ ตำแหน่ง ปฏิบัติหน้าที่กลุ่มงาน / ฝ่าย สังกัดสำนักงานคุมประพฤติ และขนาดของสำนักงาน เป็นต้น

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย ได้แก่ การประชาสัมพันธ์หรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย การรับรู้เกี่ยวกับ ขั้นตอนของการให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย สาเหตุของปัญหาการสงเคราะห์จำเลย ฐานความผิดที่ควรได้รับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย ความคิดเห็นต่อการสงเคราะห์ผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

แบบสอบถามจำเลย ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ สถานภาพทางครอบครัว อาชีพ รายได้ต่อเดือน ฐานความผิดที่กระทำผิด และวงเงินประกันตัว เป็นต้น

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย ได้แก่ การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย ความต้องการรับบริการ ความคิดเห็นต่อการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการใช้แบบสอบถาม ซึ่งได้จัดส่งแบบสอบถามไปยังผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ 25 แห่งตามที่ได้สุ่มตัวอย่างตามขนาดของสำนักงานไว้ โดยแบบสอบถาม แยกออกเป็น 2 ชุด คือ ชุดแบบสอบถามสำหรับพนักงานคุมประพฤติ และชุดแบบสอบถามสำหรับจำเลย โดยขอความร่วมมือให้ผู้อำนวยความสะดวกแบบสอบถามหรือจัดส่งแบบสอบถามให้แก่พนักงานคุมประพฤตินในสำนักงาน และจัดส่งชุดแบบสอบถามของจำเลยให้กับจำเลยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในสำนักงานคุมประพฤติ เมื่อจัดเก็บข้อมูลทั้งสองชุดเรียบร้อยแล้วให้จัดส่งแบบสอบถามกลับคืนมาที่สถาบันวิจัยและพัฒนา กรมคุมประพฤติ

คณะผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างในวันที่ 29 ตุลาคม 2552 และขอความร่วมมือให้สำนักงานคุมประพฤติส่งแบบสอบถามกลับคืนมาภายในวันที่ 16 พฤศจิกายน 2552 จำนวน 250 ชุด สำหรับพนักงานคุมประพฤติ และจำนวน 250 ชุด สำหรับจำเลยผู้กระทำผิด ผลปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาสำหรับพนักงานคุมประพฤติ 210 ชุด คิดเป็นร้อยละ 84.0 และสำหรับจำเลยผู้กระทำผิด 202 ชุด คิดเป็นร้อยละ 80.8 ซึ่งทั้งสองชุดที่ได้รับเป็นจำนวนที่เหมาะสมพอที่จะสรุปเป็นประชากรในการวิจัยครั้งนี้ได้

ภายหลังจากได้รับแบบสอบถามจากสำนักงานคุมประพฤติ เรียบร้อยแล้ว คณะผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้งสองชุดมาลงรหัสด้วยมือโดยลงรหัสเป็นหมวดหมู่ของข้อความแต่ละตัวแปร หลังจากนั้นนำรหัสต่างๆของแบบสอบถามมาประมวลผลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

ระยะต่อมาคณะผู้วิจัยได้จัดการประชุมนำเสนอผลการวิจัยเบื้องต้นที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามของพนักงานคุมประพฤติและจำเลย ในวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2553 โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญ ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ และผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับงานการสงเคราะห์ในภาพรวมทั้งหมดของกรมคุมประพฤติเข้ารับฟังและให้ความเห็นพร้อมข้อเสนอแนะในการพัฒนาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย

สุดท้ายเพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพให้ครอบคลุมรอบด้านผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้พิพากษา 3 ท่าน โดยเป็นผู้พิพากษาศาลอาญา อธิบดีอัยการผู้พิพากษาหัวหน้าศาลฎีกา และผู้พิพากษาหัวหน้าศาลแขวงพระนครเหนือ ซึ่งเกี่ยวข้องอย่างสำคัญต่อการให้การประกันตัวกับผู้ต้องหา โดยเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อให้ได้ข้อมูลและความคิดเห็นของผู้พิพากษาต่อโครงการนี้และแนวทางในการพัฒนาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยที่กรมคุมประพฤติดำเนินการอยู่ในขณะนี้ในทัศนคติของผู้พิพากษานั้นมีความคิดเห็นอย่างไร

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำวิจัยในครั้งนี้จึงมีความสมบูรณ์ทั้งนี้เพราะได้ข้อมูลจริงจากทุกๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็น พนักงานคุมประพฤติ จำเลยผู้กระทำผิด ผู้เชี่ยวชาญและผู้บริหารกรมคุมประพฤติ ตลอดจนผู้พิพากษา เป็นต้น

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

- ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคลและความคิดเห็นด้านต่างๆที่เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ จะใช้สถิติเชิงพรรณนาข้อมูล (Descriptive statistic) โดยการวิเคราะห์แจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย การใช้ตารางไขว้ (Crosstab)

- ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการสงเคราะห์ สาเหตุและสภาพปัญหา ที่เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพจะใช้วิธีการจำแนกและจัดระบบข้อมูล และการวิเคราะห์สรุปอุปนัย (Induction)

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยถึง การพัฒนาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยในระหว่างสืบเสาะและพินิจ ซึ่งในการวิเคราะห์ข้อมูลคณะผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน วิธีการทางสถิติ โดยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มคือ พนักงานคุมประพฤติ และจำเลยผู้กระทำผิด ซึ่งในส่วนของพนักงานคุมประพฤติ ประกอบไปด้วย เพศ อายุ ตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่กลุ่มงาน / ฝ่าย สำนักงานคุมประพฤติที่สังกัด และขนาดของสำนักงานฯ ในขณะที่ส่วนของจำเลย ประกอบไปด้วย เพศ อายุ สถานภาพทางครอบครัว อาชีพ รายได้ต่อเดือน ฐานความผิด และวงเงินประกันตัว

ส่วนที่ 2 เป็นการนำเสนอความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติและจำเลยเกี่ยวกับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย โดยนำเสนอในรูปแบบตารางอธิบายผล ความถี่ ร้อยละ และการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และนำความคิดเห็น ตลอดจนข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยจากผู้เชี่ยวชาญและผู้บริหารในกรมคุมประพฤติ รวมถึงผู้พิพากษามาวิเคราะห์ร่วมด้วยในแต่ละประเด็นที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย

- 2.1 สภาพปัญหาและสาเหตุของการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย
- 2.2 แนวทางการพัฒนาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย
- 2.3 ความเป็นไปได้ในการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวแก่ผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ในระบบบังคับบำบัด

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ข้อมูลทั่วไปของพนักงานคุมประพฤติ

ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลการวิจัยในครั้งนี้ได้มาจากแบบสอบถามซึ่งคณะผู้วิจัยได้ส่งไปเก็บข้อมูลยังสำนักงานคุมประพฤติจำนวน 25 แห่ง ที่มีขนาดต่างกัน ได้แก่ ขนาดพิเศษ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป 250 ชุด ได้รับกลับมา จำนวน 210 ชุด ปรากฏผลดังต่อไปนี้

พนักงานคุมประพฤติกุ่มตัวอย่างมีทั้งสิ้น 210 คน แบ่งเป็นพนักงานคุมประพฤติจากสำนักงานขนาดพิเศษ จำนวน 16 คน จากสำนักงานขนาดใหญ่ จำนวน 57 คน จากสำนักงานขนาดกลาง จำนวน 68 คน จากสำนักงานขนาดเล็กจำนวน 69 คน ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของพนักงานคุมประพฤติจำแนกตามขนาดของสำนักงาน

ขนาดสำนักงาน	จำนวน	ร้อยละ
ขนาดพิเศษ	16	7.6
ขนาดใหญ่	57	27.1
ขนาดกลาง	68	32.4
ขนาดเล็ก	69	32.9
รวม	210	100

โดยผลการวิจัยพบว่า พนักงานคุมประพฤติกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยเพศหญิง จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 59.5 และเพศชาย มีจำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 40.5 อายุโดยเฉลี่ยของพนักงานคุมประพฤติที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 35.75 ปี อายุต่ำสุดคือ 23 ปีและสูงสุดอยู่ที่ 58 ปี ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของพนักงานคุมประพฤติจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	85	40.5
หญิง	125	59.5
รวม	210	100.0

ซึ่งหากจำแนกตามตำแหน่งของพนักงานคุมประพฤติแล้ว พบว่าพนักงานคุมประพฤติกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นพนักงานคุมประพฤติตำแหน่งพนักงานราชการ จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 38.1 รองลงมา เป็นพนักงานคุมประพฤติปฏิบัติการ จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 29.0 และพนักงานคุมประพฤติชำนาญการจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 23.9 ตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงาน จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 6.2 ตำแหน่งพนักงานคุมประพฤติชำนาญการพิเศษ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 3.8 และผู้ช่วยพนักงานคุมประพฤติ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5 ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของพนักงานคุมประพฤติจำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	จำนวน	ร้อยละ
ผู้อำนวยการสำนักงาน	13	6.2
พนักงานคุมประพฤติชำนาญการพิเศษ	8	3.8
พนักงานคุมประพฤติชำนาญการ	48	22.9
พนักงานคุมประพฤติปฏิบัติการ	61	29.0
พนักงานคุมประพฤติ (พนักงานราชการ)	80	38.1
รวม	210	100.0

พนักงานคุมประพฤติที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานด้านสืบเสาะและพินิจ จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 อันดับที่สอง ปฏิบัติงานด้านควบคุมและสอดส่อง จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 14.3 อันดับสาม ปฏิบัติงานด้านฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 7.6 อันดับสี่ ปฏิบัติงานด้านกิจกรรมชุมชน มีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 7.1 อันดับห้า ปฏิบัติงานด้านตรวจพิสูจน์ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 3.8 อันดับหก ปฏิบัติงานด้านแก้ไขและฟื้นฟู มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 2.9 อันดับเจ็ด ปฏิบัติงานด้านบริหารงานทั่วไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0 และปฏิบัติงานทุกภารกิจ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5 ดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของพนักงานคุมประพฤติจำแนกตามหน้าที่การปฏิบัติงาน

ปฏิบัติหน้าที่กลุ่มงาน / ฝ่าย	จำนวน	ร้อยละ
งานสืบเสาะและพินิจ	105	50.0
งานควบคุมและสอดส่อง	30	14.3
งานแก้ไขและฟื้นฟู	6	2.9
งานกิจกรรมชุมชน	15	7.1
งานตรวจพิสูจน์	8	3.8
งานฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด	16	7.6
งานบริหารงานทั่วไป	2	1.0
ทุกภารกิจ	1	0.5
ไม่ได้ให้ข้อมูล	27	12.8
รวม	210	100.0

1.2 ข้อมูลทั่วไปของจำเลย

คณะผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามจำเลยไปทั้งสิ้น 250 ชุด ได้รับกลับมาจำนวน 202 ชุด ข้อมูลทั่วไปของจำเลย มีดังต่อไปนี้

ผลการวิจัยพบว่ามีจำเลยที่เป็นเพศชายมากกว่าผู้หญิง โดยจำเลยเพศชายมีจำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 85.6 ในขณะที่จำเลยเพศหญิงมีจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 14.4 จำเลยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 33 ปี โดยอายุต่ำสุดคือ 18 ปี และ อายุสูงสุดคือ 72 ปี ดังตาราง 4.5

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของจำเลยจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	173	85.6
หญิง	29	14.4
รวม	202	100

ส่วนสถานภาพทางครอบครัวนั้น พบว่า จำเลยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ อยู่กินกันฉันสามี-ภรรยา มีจำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 34.2 อันดับสองคือ จำเลยที่มีสถานภาพโสด มีจำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 30.7 อันดับสาม คือ จำเลยที่สมรสแล้ว มีจำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3 ส่วนจำเลยที่มีสถานภาพหย่า หม้าย แยกกันอยู่ มีจำนวนใกล้เคียงกันประมาณร้อยละ 2-4 ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของจำเลยจำแนกตามสถานภาพทางครอบครัว

สถานภาพทางครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
โสด	62	30.7
สมรส	47	23.3
อยู่กินฉันสามี-ภรรยา	69	34
หย่า	5	2.5
หม้าย	9	4.5
แยกกันอยู่	5	2.5
อื่นๆ	4	2.0
ไม่ตอบ	1	0.5
รวม	202	100.0

หากจำแนกตามอาชีพแล้ว พบว่าส่วนใหญ่จำเลยมีอาชีพรับจ้างทั่วไปจำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 42.1 อันดับสองจำเลยมีอาชีพเกษตรกรกรรม จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 16.8 อันดับสามมีสัดส่วนใกล้เคียงกันระหว่างอาชีพค้าขายและทำธุรกิจส่วนตัวกับประกอบอาชีพอื่น มีจำนวน ประมาณ 33 และ 31 คน คิดเป็นร้อยละประมาณ 16.4 และ 15.3 ตามลำดับ อันดับที่สูง คือ ลูกจ้าง มีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 7.4 และสุดท้ายจำเลยประกอบอาชีพข้าราชการและพนักงานของรัฐ มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.5 ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของจำเลยจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกรกรรม	34	16.8
ข้าราชการ / พนักงานของรัฐ	3	1.5
ลูกจ้าง	15	7.4
ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว	33	16.4
รับจ้างทั่วไป	85	42.1
อื่นๆ	31	15.3
ไม่ตอบ	1	0.5
รวม	202	100.0

จำเลยส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนอยู่ในช่วง 10,001-20,000 บาท จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 38.1 อันดับสองของรายได้จำเลย คือ ระดับต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 29.2 อันดับสาม คือ กลุ่มอื่นๆ ประกอบด้วยผู้ที่มีรายได้ไม่แน่นอน และไม่มีรายได้ มีจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 13.4 อันดับสี่ คือ ผู้ที่มีรายได้ระหว่าง 20,001-30,000 บาท มีจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 13.4 และจำเลยที่มีรายได้ตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไป มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 5.9 ดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของจำเลยจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	59	29.2
10,001-20,000 บาท	77	38.1
20,001-30,000	27	13.4
30,001 บาทขึ้นไป	12	5.9
อื่นๆ	27	13.4
รวม	202	100.0

สำหรับฐานความผิดนั้น พบว่า จำเลยกระทำผิดในฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน(ลักทรัพย์/ชิงทรัพย์/ทำให้เสียทรัพย์/กรรโชกทรัพย์/ฉ้อโกง) เป็นจำนวนมากอันดับหนึ่ง มีจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 20.8 อันดับสองคือ ฐานความผิดขับรถประมาท/พ.ร.บ. จราจรทางบก มีจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 19.3 อันดับสาม คือ ฐานความผิดเกี่ยวกับร่างกาย มีจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 15.8 อันดับสี่คือ ฐานความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ. อาวุธปืนฯ มีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 9.9 อันดับห้าคือฐานความผิดยาเสพติดให้โทษ มีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 7.9 อันดับหก คือ ความผิดบุกรุก มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 5.9 อันดับเจ็ดมีจำนวนเท่ากัน คือ ฐานความผิดเกี่ยวกับเพศและฐานความผิดเกี่ยวกับพ.ร.บ.ป่าไม้ มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 4.0 อันดับแปด คือ ฐานความผิดต่อชีวิตมีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0 และอันดับสุดท้าย คือ ฐานความผิดหมิ่นประมาท มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.5 ดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของจำเลยจำแนกตามฐานความผิด

ฐานความผิด	จำนวน	ร้อยละ
ความผิดเกี่ยวกับเพศ	8	4.0
ความผิดต่อชีวิต	4	2.0
ความผิดต่อร่างกาย	32	15.8
ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ (ลักทรัพย์/ชิงทรัพย์/ทำให้เสียทรัพย์/กรรโชกทรัพย์/ฉ้อโกง)	42	20.8
หมิ่นประมาท	3	1.5
บุกรุก	12	5.9
ขับรถประมาท/พ.ร.บ.จราจรทางบก	39	19.3
พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ	16	7.9
พ.ร.บ.อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืนฯ	20	9.9
พ.ร.บ.ป่าไม้	8	4.0
อื่นๆ	16	7.9
ไม่ตอบ	2	1.0
รวม	202	100.0

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษา

2.1 สภาพปัญหาและสาเหตุของปัญหาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย

จากที่ได้นำเสนอสถิติเกี่ยวกับการประกันตัวจำเลยที่ดำเนินการโดยสำนักงานคุมประพฤติในบทที่ 2 สภาพปัญหาที่ปรากฏอย่างชัดเจน คือการดำเนินการสงเคราะห์ด้านประกันตัวจำเลยมีจำนวนน้อยมากโดยเฉพาะในปี 2550-2552 มีเพียงปีละ 1 รายเท่านั้นซึ่งสาเหตุของปัญหาดังกล่าวจะทำการวิเคราะห์ในส่วนต่อไป อย่างไรก็ตาม สภาพปัญหาของการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยยังมีในด้านอื่นๆ อีก

จากแบบสอบถามที่ได้รับ เมื่อนำมาวิเคราะห์ผลแล้วพบว่า จำเลยรับทราบเกี่ยวกับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวน้อยมาก จากตาราง 4.10 พบว่า จำเลยส่วนใหญ่ไม่ทราบเกี่ยวกับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย โดยมีจำนวนถึง 156 คน คิดเป็นร้อยละ 77.2 ส่วนจำเลยที่ทราบมีเพียง 40 คน คิดเป็นร้อยละ 19.8

**ตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละของจำเลยที่รับทราบเกี่ยวกับการสงเคราะห์
ด้านการประกันตัวจำเลย**

การรับทราบเกี่ยวกับการสงเคราะห์ของจำเลย	จำนวน	ร้อยละ
ทราบ	40	19.8
ไม่ทราบ	156	77.2
ไม่ตอบ	6	3.0
รวม	202	100.0

ในส่วนของจำเลยที่ทราบเกี่ยวกับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยนั้น โดยส่วนใหญ่ทราบจากพนักงานคุมประพฤติ มีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 40 อันดับต่อมา ทราบจากเจ้าพนักงานตำรวจ มีจำนวน 12 คนคิดเป็นร้อยละ 30 ทราบจากทนายความแจ้ง มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 นอกนั้นทราบข้อมูลจากผู้ที่เคยใช้บริการ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 5 อัยการ/ศาลแจ้งให้ทราบมี 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.5 และอื่นๆ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ดังตารางที่ 4.11

**ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละของจำเลยจำแนกตามช่องทางการได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการสงเคราะห์
ด้านการประกันตัวจำเลย**

ช่องทางการได้รับข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
จากพนักงานคุมประพฤติ	16	40
จากเจ้าพนักงานตำรวจ	12	30
จากทนายความ	5	12.5
จากผู้ที่เคยใช้บริการ	2	5
จากอัยการ / ศาล	1	2.5
อื่นๆ	4	10
รวมทั้งหมด	40	100.0

นอกจากนั้น ยังพบว่า จำเลยที่มีความต้องการรับการสงเคราะห์มีสัดส่วนใกล้เคียงกับจำเลยที่ไม่ต้องการรับการสงเคราะห์ โดยเมื่อถามจำเลยทั้งหมดในกลุ่มตัวอย่างถึงความต้องการในการรับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัว จำเลยจำนวน 98 คน หรือร้อยละ 48.5 ต้องการรับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัว และจำเลยจำนวน 87 คน หรือร้อยละ 43.1 ไม่ต้องการรับการสงเคราะห์ ดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 จำนวนและร้อยละของจำเลยที่ต้องการรับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัว

ความต้องการรับการสงเคราะห์	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการ	98	48.5
ไม่ต้องการ	87	43.1
ไม่ตอบ	17	8.4
รวมทั้งหมด	202	100.0

จำเลยที่ต้องการรับการสงเคราะห์ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าเนื่องจากไม่มีเงินหรือหลักทรัพย์เพื่อประกันตัว และทำให้บรรเทาความเดือดร้อน บางส่วนให้เหตุผลว่าเป็นการช่วยเหลือผู้ที่มีได้มีเจตนากระทำความผิด และช่วยให้มีโอกาสกลับไปดูแลครอบครัวและได้รับอิสรภาพ และจำเลยบางคนคาดหวังว่าจะได้รับความสะดวกในการประกันตัว ในขณะที่จำเลยที่ไม่ต้องการรับการสงเคราะห์ให้เหตุผล เรียงตามลำดับได้ดังนี้ อันดับแรกคือ จำเลยมีเงินประกันตัวเองแล้ว และ/หรือมีญาติมาประกันตัว ไม่มีความเดือดร้อนทางการเงินและ มีทางเลือกอื่น อันดับที่สอง คือ จำเลยไม่ทราบว่าสำนักงานคุมประพฤติมีบริการเรื่องนี้อยู่ และ อันดับสามคือ ไม่เข้าใจในขั้นตอนการให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยของสำนักงานคุมประพฤติและเกรงว่าจะยุ่งยากไม่ค่อยสะดวกและล่าช้า อันดับสี่ คือ ศาลให้ประกันตัวแล้ว อันดับห้า คือ วงเงินประกันที่ศาลกำหนดสูงกว่าที่สำนักงานคุมประพฤติให้การสงเคราะห์ และ อันดับต่อมา คือ มีประกันอิสรภาพ และบริษัทประกันภัยเป็นผู้ดำเนินการให้อยู่แล้ว หรือจำเลยตกลงกับคู่กรณีได้แล้ว เป็นต้น รายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 เหตุผลที่จำเลยไม่ต้องการรับการสงเคราะห์ด้านประกันตัว

เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ
จำเลยมีเงินประกันตัวเองแล้ว และ/หรือมีญาติมาประกันตัวไม่มีความเดือดร้อนทางการเงินและ มีทางเลือกอื่น	44	59.45
จำเลยไม่ทราบว่าสำนักงานคุมประพฤติมีบริการเรื่องนี้	10	13.52
ไม่เข้าใจในขั้นตอนการให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยของสำนักงานคุมประพฤติและเกรงว่าจะยุ่งยากไม่ค่อยสะดวกและล่าช้า	8	10.82
ศาลให้ประกันตัวแล้ว	5	6.76
วงเงินประกันที่ศาลกำหนดสูงกว่าที่สำนักงานคุมประพฤติให้การสงเคราะห์	3	4.05
มีประกันอิสรภาพ และบริษัทประกันภัยเป็นผู้ดำเนินการให้อยู่แล้ว	3	4.05
จำเลยตกลงกับคู่กรณีได้	1	1.35
รวม	74	100

จากการสอบถามพนักงานคุมประพฤติถึงสาเหตุของปัญหาด้านการสงเคราะห์จำเลยที่มีการดำเนินการน้อยมากในแต่ละปี โดยการให้พนักงานคุมประพฤติจัดอันดับ 5 อันดับแรกที่เป็นสาเหตุของปัญหาด้านการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย จากทั้งหมด 10 ข้อ แล้วนำมาให้ค่าคะแนน โดยข้อที่ได้รับการจัดอันดับเป็นอันดับหนึ่งให้ 5 คะแนน ข้อที่ได้อันดับสองให้ 4 คะแนน ข้อที่ได้อันดับสามให้ 3

คะแนน ข้อที่ได้อันดับสี่ให้ 2 คะแนน ข้อที่ได้อันดับห้าให้ 1 คะแนน เมื่อนำคะแนนในแต่ละข้อมารวมกันพบว่า พนักงานคุมประพฤติเห็นว่าสาเหตุอันดับหนึ่ง คือ ขั้นตอนเพื่อยื่นขอรับการสงเคราะห์ที่มีความยุ่งยากซับซ้อน สาเหตุรองลงมา คือ ผู้กระทำผิดไม่ทราบว่าการสงเคราะห์ประกันตัวจำเลย สาเหตุอันดับสาม คือ พนักงานคุมประพฤติที่รับผิดชอบไม่ทราบว่าการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยอันดับสี่ คือ วงเงินประกันที่ศาลกำหนดสูงกว่าหลักทรัพย์ที่สำนักงานฯมีอยู่ อันดับห้า คือ พนักงานคุมประพฤติขาดความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการปฏิบัติ ดังตารางที่ 4.14 จะเห็นได้ว่าสาเหตุใน 4 อันดับแรกมีคะแนนที่ใกล้เคียงกันเป็นอย่างมาก

ตารางที่ 4.14 สาเหตุที่ทำให้ไม่มีการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย

สาเหตุ	คะแนน
1. ขั้นตอนเพื่อยื่นขอรับการสงเคราะห์ที่มีความยุ่งยากซับซ้อน	330
2. จำเลยไม่ทราบว่าการสงเคราะห์ประกันตัวจำเลย	328
3. พคป.ที่รับผิดชอบไม่ทราบว่าการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย	316
4. วงเงินประกันที่ศาลกำหนดสูงกว่าหลักทรัพย์ที่สำนักงานฯมีอยู่	308
5. พคป.ขาดความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการปฏิบัติ	269
6. พคป.เกรงว่าจำเลยจะหลบหนี	196
7. จำเลยที่ถูกควบคุมตัวไม่เข้าหลักเกณฑ์ที่จะได้รับการสงเคราะห์ประกันตัว	189
8. ไม่มีผู้ใดสนใจยื่นขอรับการสงเคราะห์ประกันตัว	180
9. พคป.ไม่มีเวลาให้บริการด้านนี้	154
10. อื่นๆ	32

เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาด้านการสงเคราะห์ การวิจัยครั้งนี้ จึงได้นำข้อมูลที่ได้จากพนักงานคุมประพฤติและจำเลย ตลอดจนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารกรม คุมประพฤติ และผู้พิพากษาที่ทำการสัมภาษณ์เชิงลึก มาวิเคราะห์เพิ่มเติมเพื่ออธิบายสาเหตุ 5 อันดับแรกที่นำเสนอในข้างต้น และสรุปเป็นสาเหตุหลักของปัญหาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยดังนี้

1. การขาดความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการสงเคราะห์ของพนักงานคุมประพฤติในระดับปฏิบัติ

สาเหตุของปัญหาที่สำคัญประการหนึ่ง คือ พนักงานคุมประพฤติเห็นว่าขั้นตอนเพื่อยื่นขอรับการสงเคราะห์มีความยุ่งยากซับซ้อนและไม่ทราบหรือไม่เข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการสงเคราะห์ โดยเฉพาะพนักงานคุมประพฤติในระดับปฏิบัติ ที่รับผิดชอบโดยตรงในการให้การสงเคราะห์จากแบบสอบถามพบว่า พนักงานคุมประพฤติส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 76.7 ตอบว่าทราบเกี่ยวกับการสงเคราะห์ ดังตารางที่ 4.15 แต่เมื่อจำแนกการรับทราบเกี่ยวกับการสงเคราะห์ตามตำแหน่งของพนักงานคุมประพฤติพบว่า พนักงานคุมประพฤติที่ทราบส่วนใหญ่เป็นผู้อำนวยการ และพนักงานคุมประพฤติชำนาญการพิเศษ และชำนาญการที่เป็นผู้บริหาร โดยมีสัดส่วนพนักงานคุมประพฤติระดับบริหารที่ทราบถึงร้อยละ 91-100 แต่พนักงานคุมประพฤติปฏิบัติการและพนักงานคุมประพฤติที่เป็นพนักงานราชการ ร้อยละ 31 และ 32 ตามลำดับ ไม่ทราบเกี่ยวกับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย ดังตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.15 การรับทราบเกี่ยวกับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยของพนักงานคุมประพฤติ

การรับทราบ	จำนวน	ร้อยละ
ทราบ	161	76.7
ไม่ทราบ	48	22.8
ไม่ตอบ	1	0.5
รวม	210	100.0

โดยผู้เชี่ยวชาญและผู้บริหารในกรมคุมประพฤตินั้นให้ความเห็นต่อประเด็นนี้เพิ่มเติมว่าเนื่องจากพนักงานคุมประพฤติในระดับปฏิบัตินั้นมีการเปลี่ยนแปลงเข้าออกมาก เนื่องจากส่วนใหญ่ในขณะนี้สำนักงานคุมประพฤติจะมีพนักงานคุมประพฤติที่เป็นพนักงานราชการในสัดส่วนที่มากกว่าซึ่งกลุ่มดังกล่าวจะเวียนเข้าออกบ่อย ยากแก่การจะสอนงานหรือให้เรียนรู้งานใดงานหนึ่งโดยเฉพาะอย่างต่อเนื่อง การรับรู้รับทราบ และการเข้าใจในขั้นตอนต่างๆ เรื่องการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวกับกลุ่มระดับนี้และพนักงานคุมประพฤติที่เป็นข้าราชการระดับปฏิบัติจึงไม่ชัดเจนมากนักเท่ากับกลุ่มชำนาญการขึ้นไปซึ่งรับรู้รับทราบเรื่องการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยมาตั้งแต่ต้น

ตารางที่ 4.16 การรับทราบเกี่ยวกับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยจำแนกตามตำแหน่งของพนักงานคุมประพฤติ

ตำแหน่งของพนักงานคุมประพฤติ	การรับทราบ		รวม
	ทราบ	ไม่ทราบ	
	จำนวน/ร้อยละ	จำนวน/ร้อยละ	จำนวน/ร้อยละ
ผู้อำนวยการสำนักงาน	13	0	13
	100.0	0	100.0
พนักงานคุมประพฤติชำนาญการพิเศษ	8	0	8
	100.0	0	100.0
พนักงานคุมประพฤติชำนาญการ	44	4	48
	91.7	8.3	100.0
พนักงานคุมประพฤติปฏิบัติการ	42	19	61
	68.9	31.1	100.0
พนักงานคุมประพฤติ (พนักงานราชการ)	53	25	78
	67.9	32.1	100.0
ผู้ช่วยพนักงานคุมประพฤติ	1	0	1
	100.0	0	100.0

ในประเด็นของขั้นตอนการยื่นขอรับการสงเคราะห์นั้น พบว่า นอกจากพนักงานคุมประพฤติเห็นว่ามีความซับซ้อนแล้ว ยังมีพนักงานคุมประพฤติถึงร้อยละ 50.5ที่ไม่ทราบถึงขั้นตอนดังกล่าว ดังตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 การรับทราบเกี่ยวกับขั้นตอนของการให้บริการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย

พนักงานคุมประพฤติทราบขั้นตอนการสงเคราะห์ฯ	จำนวน	ร้อยละ
ทราบ	103	49.0
ไม่ทราบ	106	50.5
ไม่ตอบ	1	0.5
รวม	210	100.0

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบตำแหน่งของพนักงานคุมประพฤติเพื่อคู้ส่วนการรับทราบถึงขั้นตอนการสงเคราะห์ พบว่า ผู้อำนวยการและพนักงานคุมประพฤติชำนาญการพิเศษ ส่วนใหญ่ร้อยละ 92.3 และ 87.5 ตามลำดับทราบขั้นตอนของการให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย ในขณะที่พนักงานคุมประพฤติชำนาญการ ปฏิบัติการ พนักงานคุมประพฤติที่เป็นพนักงานราชการ และผู้ช่วยพนักงานคุมประพฤติ มีสัดส่วนของผู้ที่ทราบขั้นตอนเพียงร้อยละ 62.5 37.7 39.7 และ 0 ตามลำดับดังตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 การรับทราบเกี่ยวกับขั้นตอนของการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย จำแนกตามตำแหน่งของพนักงานคุมประพฤติ

ตำแหน่งของพนักงานคุมประพฤติ	การรับทราบ		รวม
	ทราบ	ไม่ทราบ	
	จำนวน/ร้อยละ	จำนวน/ร้อยละ	จำนวน/ร้อยละ
ผู้อำนวยการสำนักงาน	12	1	13
	92.3	7.7	100.0
พนักงานคุมประพฤติชำนาญการพิเศษ	7	1	8
	87.5	12.5	100.0
พนักงานคุมประพฤติชำนาญการ	30	18	48
	62.5	37.5	100.0
พนักงานคุมประพฤติปฏิบัติการ	23	38	61
	37.7	62.3	100.0
พนักงานคุมประพฤติ (พนักงานราชการ)	31	47	78
	39.7	60.3	100.0
ผู้ช่วยพนักงานคุมประพฤติ	0	1	1
	0	100	100

2. การขาดการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการสงเคราะห์ให้กับจำเลย

แม้ว่าพนักงานคุมประพฤติจะให้ความเห็นว่า สาเหตุหลักประการหนึ่งที่ทำให้ไม่มีการสงเคราะห์ การประกันตัวจำเลยเกิดจากจำเลยไม่ทราบเกี่ยวกับการสงเคราะห์ แต่หากพิจารณาแล้วสาเหตุน่าจะเกิดจากการขาดการประชาสัมพันธ์ให้จำเลยทราบ ซึ่งเมื่อสอบถามพนักงานคุมประพฤติเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์และการให้ข้อมูลกับผู้ที่มาติดต่อหรือจำเลยเกี่ยวกับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย พบว่า พนักงานคุมประพฤติส่วนใหญ่เห็นว่า สำนักงานยังมีการประชาสัมพันธ์ในด้านนี้น้อยมาก โดยพนักงานคุมประเวติร้อยละ 36.7 เห็นว่ามีการประชาสัมพันธ์ในระดับน้อย และพนักงานคุมประเวติร้อยละ 19.0 เห็นว่าไม่มีการประชาสัมพันธ์ให้กับผู้ที่มาติดต่อหรือจำเลยดังตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 ความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติต่อการประชาสัมพันธ์และการให้ข้อมูลโดย สำนักงานคุมประพฤติกับผู้ที่มาติดต่อหรือจำเลย

ระดับของการประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลของสำนักงาน	จำนวน	ร้อยละ
ระดับมาก	26	12.4
ระดับปานกลาง	67	31.9
ระดับน้อย	77	36.7
ไม่มีการประชาสัมพันธ์	40	19.0
รวม	210	100.0

เมื่อสอบถามพนักงานคุมประเวติว่า ได้ประชาสัมพันธ์หรือแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวให้กับจำเลยมากน้อยเพียงใด พบว่าพนักงานคุมประเวติไม่เคยแจ้งให้จำเลยทราบเกี่ยวกับการสงเคราะห์ ถึงร้อยละ 45.2 และแจ้งให้ทราบเป็นบางครั้ง ร้อยละ 45.2 มีเพียงร้อยละ 9.1 ของพนักงานคุมประเวติที่แจ้งให้จำเลยทราบทุกคดีเกี่ยวกับการให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย ดังตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 การประชาสัมพันธ์หรือแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับการสงเคราะห์ โดยพนักงานคุมประเวติให้กับจำเลย

การประชาสัมพันธ์/แจ้งข่าวสารให้แก่จำเลย	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยแจ้งให้ทราบ	95	45.2
แจ้งให้ทราบเป็นบางครั้ง	95	45.2
แจ้งให้ทราบทุกคดี	19	9.1
ไม่ตอบ	1	0.5
รวม	210	100.0

3. วงเงินสงเคราะห์ไม่สอดคล้องกับวงเงินประกันที่ศาลกำหนดให้กับจำเลย

จากการเก็บข้อมูลจากจำเลยพบว่า วงเงินประกันที่ศาลกำหนดให้กับจำเลย โดยเฉลี่ยเป็นเงินจำนวน 122,031 บาท โดยวงเงินต่ำสุด คือ 6,000 บาท และวงเงินสูงสุด คือ 1,000,000 บาท เมื่อเปรียบเทียบวงเงินประกันกับฐานความผิดแล้ว พบว่า ความผิดต่อชีวิตมีวงเงินประกันโดยเฉลี่ยสูงสุด คือ 300,000 บาท และความผิดตาม พ.ร.บ.ยาเสพติด มีวงเงินประกันโดยเฉลี่ยต่ำสุด คือ 65,600 บาท ดังตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.21 ค่าเฉลี่ยวงเงินประกันตัวของจำเลยจำแนกตามฐานความผิด

ฐานความผิด	วงเงินเฉลี่ย (บาท)
ความผิดต่อชีวิต	300,000
ความผิดเกี่ยวกับเพศ	182,500
พ.ร.บ.ป่าไม้	175,000
พ.ร.บ.อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืนฯ	170,000
หมิ่นประมาท	150,000
ความผิดต่อร่างกาย	135,000
ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ (ลักทรัพย์/ชิงทรัพย์/ทำให้เสียทรัพย์ / กรรโชกทรัพย์ /ฉ้อโกง)	129,166
บุกรุก	101,111
ขับรถประมาท/พ.ร.บ.จราจรทางบก	93,900
พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ	65,600
อื่นๆ	73,500

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับวงเงินสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยที่สำนักงานแต่ละแห่งได้รับ จะอยู่ในวงเงิน 20,000-130,000 บาท โดยจะเห็นได้ว่า วงเงินด้านการสงเคราะห์ที่สำนักงาน คุมประพฤติ แต่ละแห่งได้รับนั้นต่ำกว่าวงเงินประกันที่ศาลตั้งของจำเลยอย่างมาก ทั้งนี้ส่วนใหญ่จำนวน 87 สำนักงาน คุมประพฤติ ได้รับวงเงินอยู่ในช่วง 20,000 – 50,000 บาท

ในส่วนของความคิดเห็นของผู้พิพากษาเรื่องวงเงินในการประกันตัวที่ศาลกำหนดไว้สูงกว่าวงเงินที่สำนักงานคุมประพฤติดำเนินการ ผู้พิพากษาให้ความเห็นว่า การตั้งวงเงินของศาลนั้นเป็นไปอย่างรัดกุมเพื่อความมั่นคงของคดีตามเหตุและผลของกฎหมายซึ่งเป็นไปตามดุลยพินิจที่เหมาะสมของผู้พิพากษาในแต่ละศาล ดังนั้นในเรื่องวงเงินที่สำนักงานคุมประพฤติดำเนินการหากไม่เพียงพอควรจะนำไปเป็นเงินส่วนสมทบหรือสนับสนุนส่วนที่ผู้กระทำผิดยังขาดอยู่ซึ่งน่าจะเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่จะทำให้การสงเคราะห์มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 แนวทางการพัฒนาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย

แม้ว่าการดำเนินการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยจะมีปัญหาในทางปฏิบัติและมีการดำเนินการน้อยมาก โดยมีที่มาจากสาเหตุต่างๆ ตามที่ได้วิเคราะห์ไว้ในส่วนที่ผ่านมา แต่เมื่อถามความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติแล้ว พบว่า ร้อยละ 71.4 ของพนักงานคุมประพฤติ หรือจำนวน 150 คน เห็นว่าควรดำเนินการให้บริการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยต่อไป โดยสรุปเหตุผลในการให้ดำเนินการต่อ พนักงานคุมประพฤติส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นการช่วยเหลือจำเลยที่มีฐานะยากจน และมีทรัพย์สินน้อยให้ได้รับโอกาสบรรเทาความเสียหายให้แก่ผู้เสียหาย เพราะทุกคนควรมีสิทธิได้รับอิสรภาพที่เท่าเทียมกัน ตลอดจนจำเลยอาจจะกระทำการไปโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ขาดเจตนา และมีความจำเป็นอย่างแท้จริง

ในขณะที่ ร้อยละ 28.1 หรือ จำนวน 59 คน เห็นว่าไม่ควรดำเนินการเรื่องนี้ต่อ และส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า เนื่องจากปริมาณงานในความรับผิดชอบของพนักงานคุมประพฤตินั้นมีมากอยู่แล้วไม่มีเวลาให้บริการเรื่องนี้ ไม่สามารถควบคุมดูแลจำเลยได้ และเป็นการเพิ่มภาระให้พนักงานคุมประพฤติ รวมถึงขั้นตอนในการดำเนินการยุ่งยาก และมีความเสี่ยงที่จำเลยจะหลบหนีทำให้อาจสูญเสียเงินประกันเพราะจำเลยบางส่วนไม่มีสำนึกเข็ดหลาบเห็นควรนำเงินเรื่องการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยไปใช้ทำกิจกรรมในเรื่องอื่น ดังตารางที่ 4.22

ตารางที่ 4.22 ความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติต่อการดำเนินการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย

ความคิดเห็นต่อการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย	จำนวน	ร้อยละ
ควรดำเนินการต่อ	150	71.4
ไม่ควรดำเนินการต่อ	59	28.1
ไม่ตอบ	1	0.5
รวม	210	100

ในส่วนของจำเลย พบว่า จำเลยส่วนใหญ่เห็นว่าจะดำเนินการให้บริการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยต่อไป เนื่องจากเป็นโครงการที่ดี เปิดโอกาสให้ผู้กระทำความผิดโดยเฉพาะผู้ที่มีฐานะยากจน หรือผู้ที่ไม่ได้ตั้งใจกระทำความผิด โดยมีจำนวนถึง 176 คน คิดเป็นร้อยละ 87.1 มีจำเลยเพียง 10 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0 ที่เห็นว่าไม่ควรดำเนินการให้บริการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยต่อไปแต่ไม่ได้ให้เหตุผลประกอบ ดังตารางที่ 4.23

ตารางที่ 4.23 ความคิดเห็นของจำเลยต่อการดำเนินการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย

รับทราบเกี่ยวกับการสงเคราะห์ฯ	จำนวน	ร้อยละ
ควรดำเนินการต่อไป	176	87.1
ไม่ควรดำเนินการต่อไป	10	5.0
ไม่ตอบ	16	7.9

รับทราบเกี่ยวกับการสงเคราะห์ฯ	จำนวน	ร้อยละ
ควรดำเนินการต่อไป	176	87.1
ไม่ควรดำเนินการต่อไป	10	5.0
รวมทั้งหมด	202	100.0

นอกจากนั้น เมื่อให้พนักงานคุมประพฤติเลือกฐานความผิดต่างๆ ที่ควรได้รับการสงเคราะห์ปรากฏว่า ฐานความผิดที่ได้รับเลือกมากที่สุดอันดับหนึ่ง คือ ฐานความผิดเกี่ยวกับขับรถโดยประมาทและ พ.ร.บ. จราจรทางบก โดยมีความถี่จำนวน 163 ครั้ง อันดับสอง คือ ความผิดฐานหมิ่นประมาท โดยมีความถี่จำนวน 73 ครั้ง อันดับสาม คือ ความผิดในคดีกระทำผิดต่อร่างกาย โดยมีความถี่จำนวน 46 ครั้ง อันดับสี่ คือ คดีบุกรุก โดยมีความถี่จำนวน 35 ครั้ง และอันดับห้า คือ คดีเกี่ยวกับ พ.ร.บ.การพนัน โดยมีความถี่จำนวน 24 ครั้ง ดังตารางที่ 4.24

ตารางที่ 4.24 ฐานความผิดที่ควรได้รับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย

ฐานความผิดที่ควรได้รับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย	จำนวน	ร้อยละ
ขับรถประมาท / พ.ร.บ.จราจรทางบก	163	47.80
หมิ่นประมาท	73	21.40
กระทำผิดต่อร่างกาย	46	13.49
บุกรุก	35	10.27
พ.ร.บ. การพนัน	24	7.04
รวม	341	100

ในส่วนของความเห็นจากการประชุมนำเสนอผลการวิจัยเบื้องต้นกับผู้เชี่ยวชาญและผู้บริหารกรมคุมประพฤตินั้นให้ความเห็นเรื่องฐานความผิดที่ควรจะให้การสงเคราะห์เพิ่มเติมว่าฐานความผิดควรจะเป็นฐานความผิดที่มีอัตราโทษไม่สูงมาก และในความคิดเห็นของผู้พิพากษาในเรื่องเดียวกันผู้พิพากษาให้แนวทางสอดคล้องกับผู้เชี่ยวชาญว่า ฐานความผิดที่ควรได้รับการสงเคราะห์ควรเป็นฐานความผิดที่มีอัตราโทษไม่สูงแต่มุ่งเน้นให้พนักงานคุมประพฤติพิจารณาที่เจตนาของการกระทำผิดร่วมด้วย

เมื่อสอบถามความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย โดยให้ค่าคะแนนกับแนวทางต่างๆ หากเห็นด้วยมากที่สุดว่าเป็นแนวทางที่จะพัฒนาให้มีการสงเคราะห์อย่างทั่วถึงให้ 5 คะแนน และหากเป็นแนวทางที่เห็นด้วยน้อยที่สุดให้ 1 คะแนน ปรากฏว่า พนักงานคุมประพฤติที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมากกับแนวทาง 4 ด้าน คือ 1) การวางหลักเกณฑ์และมาตรการในการสงเคราะห์อย่างชัดเจน โดยให้ 4.20 คะแนน 2) การประชาสัมพันธ์โครงการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยให้แก่จำเลยและผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบให้มากยิ่งขึ้น ให้ 4.19 คะแนน และ 3) การจัดอบรมเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มความรู้ความเข้าใจในการให้บริการ ให้ 4.09 คะแนน 4) การลดขั้นตอนในการดำเนินการให้ 3.9 คะแนน ดังตารางที่ 4.25

ตารางที่ 4.25 ความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย

แนวทางการพัฒนา	คะแนนเฉลี่ย
เพิ่มหลักทรัพย์ในการประกันตัวจำเลย	3.28
ประชาสัมพันธ์โครงการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยให้แก่จำเลยและผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบให้มากยิ่งขึ้น	4.19
วางหลักเกณฑ์และมาตรการในการให้บริการอย่างชัดเจน	4.20
จัดอบรมเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มความรู้ความเข้าใจในการให้บริการ	4.09
ลดขั้นตอนในการดำเนินการ	3.93
ควรดำเนินการเฉพาะบางสำนักงานที่มีความจำเป็นและประสงค์จะให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย	3.18
ให้หน่วยงานเอกชน/หน่วยงานภายนอกเข้ามาบริหารโครงการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย	2.89

เมื่อนำข้อมูลจากพนักงานคุมประพฤติมาพิจารณาร่วมกับความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้เชี่ยวชาญกรมคุมประพฤติ รวมทั้งความคิดเห็นของผู้พิพากษาที่ได้จากการสัมภาษณ์แล้วอาจสรุปแนวทางการพัฒนาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นได้ดังนี้

1. การปรับปรุงขั้นตอนในการให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยให้มีความรวดเร็วและสะดวกต่อการปฏิบัติงาน แม้ว่ากรมคุมประพฤติจะกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการในการสงเคราะห์ประกันตัวจำเลยไว้ในคู่มือการปฏิบัติงานคุมประพฤติแล้ว แต่พนักงานคุมประเวดียังเห็นว่าขั้นตอนยังมีความยุ่งยาก จึงควรลดขั้นตอนลง คือ กรมคุมประพฤติควรพิจารณาเรื่องการปรับลดขั้นตอนในการให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวโดยการให้ข้อมูลร่วมกันจากการสืบเสาะเพื่อลดความล่าช้า ตัวอย่างเช่น พนักงานคุมประพฤติ สามารถที่จะนำข้อมูลบางส่วนจากแบบ คป. 3 มาใช้ได้

นอกจากนั้น สำนักงานคุมประพฤติแต่ละแห่งมีอาสาสมัครคุมประพฤติอยู่ ดังนั้นควรที่จะประสานงานกับเครือข่ายเหล่านี้ให้ดำเนินการหาข้อมูลในกรณีผู้ที่สำนักงานคุมประเวดีจะให้การสงเคราะห์เพื่อลดระยะเวลาที่พนักงานคุมประเวดีจะออกไปสืบเสาะด้วยตนเอง และลดขั้นตอนของพนักงานคุมประเวดีในการออกสืบเสาะหาข้อมูลโดยให้อาสาสมัครคุมประเวดีหรือเครือข่ายเป็นผู้หาข้อมูลของผู้ขอรับการสงเคราะห์ฯ

2. การอบรมเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติงานให้มีความรู้ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกในการทำงานให้การสงเคราะห์ โดยกรมคุมประเวดีควรมุ่งเน้นเรื่องหลักสูตรการอบรมของพนักงานคุมประเวดีในเรื่องการให้การสงเคราะห์ที่กรมคุมประเวดีให้การดูแล และที่ได้รับการสนับสนุนจากมูลนิธิแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้กระทำผิด ทั้งนี้จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าพนักงานคุมประเวดีระดับปฏิบัติการและพนักงานราชการไม่ทราบว่ามีการให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยในระดับที่สูง ในขณะที่ระดับผู้อำนวยการและระดับชำนาญการพิเศษ เกือบทุกคนทราบว่ามีการให้การสงเคราะห์เรื่องนี้ ดังนั้นจึงควรเพิ่มเติมความรู้เกี่ยวกับการสงเคราะห์ในหลักสูตรการอบรมพนักงานคุมประเวดีและพนักงานราชการให้มากขึ้นโดยเน้นย้ำเรื่องหลักการของการให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวอย่างแท้จริงว่าจะเกิดประโยชน์อย่างไร และ

สำนักงานคุมประพฤติควรกระตุ้นและสร้างให้พนักงานคุมประพฤตินี้มีจิตสำนึกในการแสวงหาความช่วยเหลือให้กับจำเลยที่มีความยากจนอยู่ในเกณฑ์ให้ความช่วยเหลือได้ทั้งนี้ควรกำหนดเป็นนโยบายในระดับสำนักงาน โดยให้เน้นการสงเคราะห์ให้มากขึ้น

3. การประชาสัมพันธ์โครงการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยให้แก่จำเลยและผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบมากยิ่งขึ้น โดยสำนักงานคุมประพฤติควรมีมาตรการเร่งด่วนเพื่อพัฒนาการสงเคราะห์ฯ คือการประชาสัมพันธ์โครงการนี้ให้มากยิ่งขึ้น โดยเน้นการประชาสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายยุติธรรมชุมชนและอาสาสมัครคุมประพฤติ (อสค.) ทั้งนี้เพราะพวกเขาเหล่านี้คือตัวแทนของกระบวนการยุติธรรมที่ใกล้ชิดคนในชุมชน ใกล้ชิดพื้นที่ ดังนั้นการเผยแพร่ข่าวสารต่างๆให้กับคนในพื้นที่นั้นจะทำได้อย่างรวดเร็ว ร่วมกับการประชาสัมพันธ์โดยแผ่นพับหรือติดประกาศตามสำนักงานคุมประพฤติหรือตามศาล

4. การปรับปรุงแนวทางการจัดสรรหลักทรัพย์ประกันตัวจำเลยของแต่ละสำนักงาน เนื่องจากปัจจุบันสำนักงานคุมประพฤติต่างๆมีหลักทรัพย์สำหรับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยในวงเงินที่ค่อนข้างน้อยกว่าวงเงินประกันที่ศาลกำหนด ซึ่งหากสำนักงานคุมประพฤติต้องการช่วยเหลือสงเคราะห์ประกันตัว ก็อาจมีหลักทรัพย์ไม่เพียงพอ ดังนั้นจึงควรปรับปรุงแนวทางการจัดสรรหลักทรัพย์ โดยอาจจัดสรรให้เฉพาะสำนักงานที่ประสงค์จะให้บริการด้านนี้ และเพิ่มวงเงินหลักทรัพย์มากกว่าเดิม โดยอาจให้สำนักงานมีหลักทรัพย์อยู่อย่างน้อย 100,000 บาท และในกรณีที่หลักทรัพย์ของสำนักงานไม่เพียงพอ อาจจะใช้วิธีการสมทบโดยให้จำเลยออกเงินประกันบางส่วนร่วมกับเงินสงเคราะห์

2.3 ความเป็นไปได้ในการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวแก่ผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ในระบบบังคับบำบัด

เนื่องจากกลุ่มผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ในระบบบังคับบำบัดเป็นกลุ่มเป้าหมายหนึ่งในภารกิจของกรมคุมประพฤติ แต่การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยยังไม่ได้ครอบคลุมกลุ่มดังกล่าว คณะผู้วิจัยจึงทำการศึกษาความเป็นไปได้ในการให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยกับผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ ทั้งนี้ เพื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบการพัฒนาการให้การสงเคราะห์ต่อไป

จากการวิเคราะห์ พบว่า พนักงานคุมประพฤติส่วนใหญ่เห็นว่ายังไม่ควรที่จะให้การสงเคราะห์ผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ ดังตารางที่ 4.27 พนักงานคุมประพฤติ จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 68.8 เห็นว่าไม่ควรให้บริการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยกับผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ โดยให้เหตุผลว่า จำเลยในคดีเกี่ยวกับยาเสพติดมีแนวโน้มที่จะหลบหนีสูง และส่วนใหญ่ขาดความรับผิดชอบ ทำให้พนักงานคุมประพฤติไม่มีความเชื่อมั่นว่าจำเลยในคดีเกี่ยวกับยาเสพติดจะดำเนินตามสัญญาประกัน และเล็งเห็นถึงความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นตามมา ทำให้พนักงานคุมประพฤติต้องรับผิดชอบ เป็นภาระและกระทบกับการปฏิบัติงานในภารกิจหลักที่ทำอยู่อีกทั้งการให้ประกันตัวระหว่างตรวจพิสูจน์นั้นพนักงานคุมประพฤติเห็นว่ามันไม่เหมาะสม โดยจำเลยอาจจะหวนกลับไปเสพซ้ำอีกได้ และพนักงานคุมประพฤติส่วนหนึ่งเห็นว่า พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 นั้น เอื้อประโยชน์ต่อผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์มากอยู่แล้วจึงเห็นว่าไม่ควรที่จะให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยแก่ผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ตาม พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545

ส่วนพนักงานคุมประพฤติที่เห็นว่าควรให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยแก่ผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ มีจำนวน 66 คน หรือ ร้อยละ 31.4 โดยให้เหตุผลว่า สังคมควรที่จะให้โอกาสกับผู้กระทำผิดในทุกฐานความผิดอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกันและผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดนั้นอาจจะพลั้งเผลอไปเพราะ

ปัญหาครอบครัว สังคมไม่ควรที่จะทอดทิ้ง จึงเห็นควรให้การสงเคราะห์ ด้านการประกันตัวจำเลยแก่ผู้เข้ารับ การตรวจพิสูจน์ตาม พ.ร.บ. ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ดังตารางที่ 4.26

ตารางที่ 4.26 ความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติต่อการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย แก่ผู้ที่เข้ารับการตรวจพิสูจน์

ความคิดเห็นต่อการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยแก่ ผู้ที่เข้ารับการตรวจพิสูจน์ ตาม พ.ร.บ. ฟื้นฟูฯ	จำนวน	ร้อยละ
ควรสงเคราะห์	66	31.4
ไม่ควรสงเคราะห์	144	68.6
รวม	210	100.0

สำหรับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้บริหารกรมคุมประพฤติในเรื่องการให้การสงเคราะห์ด้าน การประกันตัวจำเลยแก่ผู้ที่เข้ารับการตรวจพิสูจน์ นั้นมีทั้งที่เห็นควรจะให้การสงเคราะห์โดยส่วนที่เห็นควร ให้เหตุผลว่ากรมคุมประพฤติไม่ควรเลือกปฏิบัติ หรือเลือกฐานความผิดเพราะทุกฐานความผิดหากเข้า หลักเกณฑ์ ก็สมควรที่จะให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือ ดังนั้นการให้การสงเคราะห์กลุ่มผู้เข้ารับการตรวจ พิสูจน์ตาม พ.ร.บ. ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดนั้น ก็ควรที่จะศึกษาและดำเนินการได้ แต่ในส่วนที่เห็นว่า ยังไม่ควรนั้นให้เหตุผลว่า อาจจะเป็นการสร้างกระแสทางลบกับประชาชนที่อาจมองว่าพนักงานคุมประพฤติ ช่วยเหลือผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดออกมาโดยให้เงินสงเคราะห์ทั้งที่ตำรวจแจ้งจับกุม จึงควรที่จะชะลอการ สงเคราะห์กับกลุ่มดังกล่าวไปก่อน

ในส่วนผู้พิพากษาในประเด็นการให้การประกันตัวแก่ผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ในระบบบังคับบำบัด นั้น ผู้พิพากษาเห็นว่าไม่ควรที่จะเลือกปฏิบัติหากผู้กระทำผิดมีสิทธิที่จะได้รับการสงเคราะห์ด้านการประกัน ตัวได้ก็ควรที่จะให้การสงเคราะห์กับ ผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ในระบบบังคับบำบัดด้วย โดยให้คำนึงถึงสิทธิที่ พึงได้รับของผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญเป็นหลัก โดยหากสำนักงานคุมประพฤติ มีความเห็นว่า กลุ่มนี้ได้รับสิทธิตาม พ.ร.บ. ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดอยู่แล้วก็ให้ดำเนินการตามนั้น แต่ หากพิจารณาแล้วว่ากลุ่มนี้ยังควรที่จะได้รับการสงเคราะห์ด้านใดอยู่ก็ควรที่จะดำเนินการ ทั้งนี้ให้อยู่ภายใต้ กฎหมายและกฎเกณฑ์ที่ถูกต้องเหมาะสม

บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาวิจัย เรื่อง “การพัฒนาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยในระหว่างสืบเสาะและพินิจ” ในครั้งนี้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาหาสาเหตุและสภาพปัญหาของการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย ทั้งนี้เพื่อวิเคราะห์หาแนวทางการพัฒนาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย ตลอดจนศึกษาถึงความเป็นไปได้ในการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวแก่ผู้ที่เข้ารับการตรวจพิสูจน์ โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ พนักงานคุมประพฤติ และจำเลย รวมทั้งจัดการประชุมสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และผู้บริหารกรมคุมประพฤติเพื่อให้ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาหาแนวทางการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยที่สำนักงานคุมประพฤติดำเนินการอยู่ นอกจากนี้คณะผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับผู้พิพากษา ผู้ซึ่งมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์เกี่ยวกับการให้การประกันตัว ทั้งนี้เพื่อสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อโครงการวิจัยในครั้งนี้ และความคิดเห็นในการที่จะพัฒนาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยที่สำนักงานคุมประพฤติดำเนินการภายใต้ข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามกับพนักงานคุมประพฤติและจำเลย ซึ่งคณะผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ตามประเด็นต่างๆโดยสรุปได้ดังนี้

1. สรุปและอภิปรายผล

พนักงานคุมประพฤติที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้มีจำนวน 210 คน โดยเป็นชาย 85 คน และหญิง 125 คน เป็นพนักงานคุมประพฤติที่เป็นพนักงานราชการมากที่สุด ลำดับรองลงมาเป็นพนักงานคุมประพฤติระดับปฏิบัติการ และส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่ในงานสืบเสาะและพินิจ สำหรับจำเลยมีทั้งสิ้น 202 คน เป็นชาย 173 คน และเป็นหญิง 29 คน มีอายุเฉลี่ยอยู่ประมาณ 33 ปี สถานภาพอยู่กินกันฉันสามีภรรยา และส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป รายได้โดยเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 10,001 – 20,000 บาท และฐานความผิดที่กระทำผิดเป็นอันดับหนึ่งคือฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ (ลักทรัพย์/วิ่งราวทรัพย์/ทำให้เสียทรัพย์/กรรโชกทรัพย์/ฉ้อโกง) รองลงมาคือ ฐานความผิดขับรถประมาท/พ.ร.บ.จราจรทางบก

1.1 สภาพปัญหาและสาเหตุของปัญหาด้านการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย

จากการศึกษาในครั้งนี้ พบว่า นอกเหนือจากการดำเนินการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยที่น้อยมากในทุกสำนักงานแล้ว จำเลยส่วนใหญ่ยังไม่ทราบว่ามี การให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัว โดยมีถึง 156 คน คิดเป็นร้อยละ 77.2 และจากการสอบถามความต้องการที่จะรับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัว พบว่าจำเลยที่ต้องการรับบริการมีประมาณร้อยละ 48.5 ซึ่งแม้ว่าจะมีสัดส่วนใกล้เคียงกับจำเลยที่ไม่ต้องการแต่ก็แสดงให้เห็นว่าจำเลยยังมีความต้องการรับบริการสงเคราะห์อยู่จำนวนไม่น้อย โดยผู้ที่ต้องการนั้นให้เหตุผลว่าเนื่องจากไม่มีเงินหรือหลักทรัพย์เพื่อประกันตัว บรรเทาความเดือดร้อน เป็นการช่วยเหลือผู้ที่มีได้มีเจตนากระทำผิด และได้รับอริสรภาพช่วยให้มีโอกาสกลับไปดูแลครอบครัวแต่ทั้งนี้จำเลยคาดหวังว่าจะได้รับความสะดวกในการประกันตัวด้วย

สำหรับสาเหตุของปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยผลการศึกษาจากพนักงานคุมประพฤติ จำเลย และผลที่ได้รับจากการประชุมนำเสนองานวิจัยเบื้องต้นกับผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารกรมคุมประพฤติ และการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้พิพากษานั้น สามารถสรุปสาเหตุได้ดังต่อไปนี้

○ การขาดความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการสงเคราะห์ของพนักงานคุมประพฤติในระดับปฏิบัติการ

การไม่ทราบขั้นตอนการสงเคราะห์ส่งผลให้พนักงานคุมประพฤติไม่ได้ให้การประชาสัมพันธ์หรือบอกกล่าวกับจำเลยถึงการให้บริการดังกล่าว จึงไม่ได้ให้การสงเคราะห์ โดยเฉพาะกลุ่มพนักงานคุมประพฤติระดับปฏิบัติ และพนักงานคุมประพฤติที่เป็นพนักงานราชการ ทั้งนี้พบว่า ร้อยละ 31 และ 32 ของพนักงานคุมประพฤติระดับปฏิบัติการและพนักงานราชการไม่ทราบว่ามีกระบวนการสงเคราะห์ด้านนี้ และอีก 50.5 ไม่ทราบถึงขั้นตอนในการให้การสงเคราะห์

สำหรับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และผู้บริหารกรมคุมประพฤติเกี่ยวกับการขาดความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการสงเคราะห์ของพนักงานคุมประพฤติในระดับปฏิบัติการณ์นั้น มองว่าส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากการย้ายเข้าออกบ่อยครั้งของพนักงานคุมประพฤติในระดับนี้ หรือการย้ายไปทำงานในส่วนงานอื่น ทำให้การสอนงานหรือเรียนรู้งานต่างๆอย่างเข้าใจนั้นเป็นไปได้ยาก ทั้งนี้สำหรับผู้พิพากษานั้นมองสาเหตุเรื่องของการขาดความรู้ความเข้าใจของผู้ปฏิบัติงานนั้นเป็นสิ่งสำคัญมากหากไม่มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งแล้ว การจะดำเนินการในขั้นตอนต่อไปจึงไม่มีประสิทธิภาพและไม่กล้าที่จะให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัว เนื่องจากมองว่ามีความเสี่ยงเหล่านี้เกิดขึ้นตามมาจากสาเหตุที่ไม่มีความเข้าใจหลักเกณฑ์ ขั้นตอนอย่างแท้จริงของพนักงานคุมประพฤติ ดังนั้นจึงต้องให้ความสำคัญกับเรื่องนี้อย่างยิ่ง

○ การขาดการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการสงเคราะห์ให้กับจำเลย

พนักงานคุมประพฤติส่วนใหญ่เห็นว่าสำนักงานคุมประพฤดียังมีการประชาสัมพันธ์ในเรื่องนี้น้อยมาก และพนักงานคุมประพฤติเองก็ไม่เคยแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวให้กับจำเลยทราบด้วยเหตุข้างต้น ซึ่งมีประมาณร้อยละ 45.2 แต่ก็มีบางส่วนที่แจ้งให้ทราบเป็นบางครั้งคิดเป็นร้อยละ 45.2

สำหรับผู้บริหารและผู้เชี่ยวชาญกรมคุมประพฤติมีความเห็นในประเด็นนี้ว่า การประชาสัมพันธ์นั้นในช่วงนี้อาจจะน้อยกว่าช่วงแรก เนื่องจากปริมาณงานที่มากของพนักงานคุมประพฤติแต่ละคน ทำให้การให้การประชาสัมพันธ์ทั้งด้วยตนเองและการนำเสนอผ่านสื่อต่างๆในเรื่องนี้อาจจะน้อย อีกทั้งดังที่ปรากฏในผลการวิจัยว่าพนักงานคุมประพฤติส่วนหนึ่งไม่ทราบเรื่องการให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย จึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ไม่ได้ให้การประชาสัมพันธ์หรือแจ้งเรื่องนี้กับจำเลย

ในส่วนของผู้พิพากษานั้นเห็นด้วยว่าการขาดการประชาสัมพันธ์ และประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึงทั้งกระบวนการยุติธรรมนั้นทำให้การดำเนินการให้การสงเคราะห์ของกรมคุมประพฤติไม่ได้เป็นไปในแนวทางที่วางเอาไว้มากนัก เนื่องจากผู้พิพากษาบางท่านเองนั้นก็ยังไม่ทราบเลยว่ากรมคุมประพฤติดำเนินการเรื่องนี้อยู่ จึงไม่ได้ให้การประชาสัมพันธ์ต่อให้กับผู้กระทำผิดหรือญาติของผู้กระทำผิดได้ว่ามีช่องทางในการประกันตัวที่กรมคุมประพฤติดำเนินการอยู่ เป็นต้น

○ วงเงินสงเคราะห์ไม่สอดคล้องกับวงเงินประกันที่ศาลกำหนดให้กับจำเลย

วงเงินสงเคราะห์ที่สำนักงานแต่ละแห่งได้รับการสนับสนุนนั้นต่ำกว่าวงเงินประกันของจำเลยเป็นอย่างมาก โดยพนักงานคุมประพฤติและจำเลยให้ข้อมูลสนับสนุนทั้งสองกลุ่มเนื่องจากวงเงินประกันที่ศาลกำหนดให้กับจำเลยโดยเฉลี่ยเป็นเงินประมาณ 122,031 บาท ต่ำสุดประมาณ 6,000 บาท และสูงสุดประมาณ 1,000,000 บาท แต่วงเงินที่สำนักงานคุมประพฤติให้การสนับสนุนนั้นจะอยู่ในช่วงประมาณ 20,000 – 120,000 บาท โดยเมื่อพิจารณาตามฐานความผิดจากผลการวิจัยครั้งที่พบว่าฐาน

ความผิดอันดับหนึ่ง คือฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ซึ่งมีวงเงินในการประกันตัวที่ศาลกำหนดประมาณ 129,166 บาท ซึ่งมากกว่าวงเงินสนับสนุนของสำนักงาน สาเหตุนี้จึงทำให้พนักงานคุมประพฤติจึงไม่ได้ให้การสงเคราะห์ ส่วนจำเลยนั้นจะดำเนินการโดยหาหลักทรัพย์มาประกันตัวจากแหล่งอื่นแทนการรับบริการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจากสำนักงานคุมประพฤติ หรือการมีประกันอสรภาพอยู่แล้ว จึงไม่ได้ใช้บริการ อีกทั้งส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าสำนักงานคุมประพฤติมีการให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยอยู่

1.2 แนวทางการพัฒนาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย

จากการสอบถามความคิดเห็นส่วนใหญ่ของพนักงานคุมประพฤติ จำเลย รวมถึงผู้เชี่ยวชาญ/ผู้บริหารสำนักงานคุมประพฤติ และ ผู้พิพากษา ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงในกระบวนการยุติธรรม เกี่ยวกับการดำเนินโครงการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยที่ดำเนินการโดยสำนักงานคุมประพฤติทุกฝ่ายให้ความเห็นตรงกันว่าควรดำเนินการต่อไปโดยพนักงานคุมประพฤตร้อยละ 71.4 เห็นว่าควรดำเนินการต่อไปสำหรับเหตุผลนั้นส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า เป็นโครงการที่ดี ก่อให้เกิดประโยชน์กับจำเลย โดยเป็นการช่วยเหลือผู้ที่มีฐานะยากจน และขาดแคลนทุนทรัพย์ในการประกันตัว ให้ได้รับโอกาสและอสรภาพ อีกทั้งการกระทำผิดจำเลยอาจจะกระทำไปโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ขาดสติ อารมณ์ชั่ววูบ หรืออาจมีความจำเป็นอย่างแท้จริง และไม่ควรที่จะมุ่งเน้นที่ปริมาณว่าจะต้องให้การสงเคราะห์ได้มาก เพราะการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวนั้นแม้ให้การสงเคราะห์ได้เพียงรายเดียวก็ถือว่าเป็นความสำเร็จแล้ว

ทั้งนี้พนักงานคุมประพฤดยังให้ความเห็นเพิ่มเติมว่าควรให้การสงเคราะห์กับจำเลยในฐานความผิดเกี่ยวกับขับรถโดยประมาทและ พ.ร.บ.จราจรทางบกเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา คือ ฐานความผิดหมิ่นประมาทและอันดับสามคือ ฐานความผิดในคดีกระทำผิดต่อร่างกาย

สำหรับแนวทางในการพัฒนาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยนั้น พนักงานคุมประพฤติที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้พิจารณาแนวทางที่เสนอให้พิจารณาแล้ว เห็นด้วยเป็นระดับมากกับแนวทาง 4 ด้าน ได้แก่ การวางหลักเกณฑ์และมาตรการในการให้บริการอย่างชัดเจน การประชาสัมพันธ์โครงการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยให้แก่จำเลยและผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบให้มากยิ่งขึ้น การจัดอบรมเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มความรู้ความเข้าใจในการให้บริการ และการลดขั้นตอนในการดำเนินการ

โดยสรุป งานวิจัยครั้งนี้ ได้เสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยในระหว่างการสืบเสาะและพินิจ ไว้ดังนี้

1. การปรับปรุงขั้นตอนในการให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยให้มีความรวดเร็วและสะดวกต่อการปฏิบัติงาน แม้ว่ากรมคุมประพฤติจะกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการในการสงเคราะห์ประกันตัวจำเลยไว้ในคู่มือการปฏิบัติงานคุมประพฤติแล้ว แต่พนักงานคุมประพฤดยังเห็นว่าขั้นตอนยังมีความยุ่งยาก จึงควรลดขั้นตอนลง ดังนี้ กรมคุมประพฤติควรพิจารณาเรื่องการปรับลดขั้นตอนในการให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวโดยการให้ข้อมูลร่วมกันจากการสืบเสาะเพื่อลดความล่าช้า ตัวอย่างเช่นพนักงานคุมประพฤติ สามารถที่จะนำข้อมูลบางส่วนจากแบบ คป. 3 มาใช้ได้

นอกจากนั้น สำนักงานคุมประพฤติแต่ละแห่งมีอาสาสมัครคุมประพฤติอยู่ ดังนั้นควรที่จะประสานงานกับเครือข่ายเหล่านี้ให้ดำเนินการหาข้อมูลในกรณีผู้ที่สำนักงานคุมประพฤติให้การสงเคราะห์ เพื่อลดระยะเวลาที่พนักงานคุมประพฤติดูแลไปสืบเสาะด้วยตนเอง และลดขั้นตอนของพนักงานคุมประพฤติในการออกสืบเสาะหาข้อมูลโดยให้อาสาสมัครคุมประพฤติหรือเครือข่ายเป็นผู้หาข้อมูลของผู้ขอรับการสงเคราะห์

2. การอบรมเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติงานให้มีความรู้ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกในการทำงานให้การสงเคราะห์ โดยกรมคุมประพฤติควรมุ่งเน้นเรื่องหลักสูตรการอบรมของพนักงานคุมประพฤติในเรื่องการให้การสงเคราะห์ที่กรมคุมประพฤติให้การดูแล และที่ได้รับการสนับสนุนจากมูลนิธิแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้กระทำผิด ทั้งนี้จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าพนักงานคุมประพฤติระดับปฏิบัติการและพนักงานราชการไม่ทราบว่ามีให้การให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยในระดับที่สูงในขณะที่ระดับผู้อำนวยการและระดับชำนาญการพิเศษ เกือบทุกคนทราบว่ามีการให้การสงเคราะห์เรื่องนี้ ดังนั้นจึงควรเพิ่มเติมความรู้เกี่ยวกับการสงเคราะห์ในหลักสูตรการอบรมพนักงานคุมประพฤติและพนักงานราชการให้มากขึ้น โดยเน้นย้ำเรื่องหลักการของการให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวอย่างแท้จริงว่าจะเกิดประโยชน์อย่างไร และสำนักงานคุมประพฤติควรกระตุ้นและสร้างให้พนักงานคุมประพฤตินี้มีจิตสำนึกในการแสวงหาความช่วยเหลือให้กับจำเลยที่มีความยากจนอยู่ในเกณฑ์ให้ความช่วยเหลือได้ ทั้งนี้ควรกำหนดเป็นนโยบายในระดับสำนักงานโดยให้เน้นการสงเคราะห์ให้มากขึ้น

3. การประชาสัมพันธ์โครงการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยให้แก่จำเลยและผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบมากยิ่งขึ้น โดยสำนักงานคุมประพฤติควรมีมาตรการเร่งด่วนเพื่อพัฒนาการสงเคราะห์ฯ คือการประชาสัมพันธ์โครงการนี้ให้มากยิ่งขึ้น โดยเน้นการประชาสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายยุติธรรมชุมชนและอาสาสมัครคุมประพฤติ (อสค.) ทั้งนี้เพราะพวกเขาเหล่านี้คือตัวแทนของกระบวนการยุติธรรมที่ใกล้ชิดคนในชุมชน ใกล้ชิดพื้นที่ ดังนั้นการเผยแพร่ข่าวสารต่างๆให้กับคนในพื้นที่นั้นจะทำได้อย่างรวดเร็ว ร่วมกับการประชาสัมพันธ์โดยแผ่นพับหรือติดประกาศตามสำนักงานคุมประพฤติหรือตามศาล

4. การปรับปรุงแนวทางการจัดสรรหลักทรัพย์ประกันตัวจำเลยของแต่ละสำนักงาน เนื่องจากปัจจุบันสำนักงานคุมประพฤติต่างๆมีหลักทรัพย์สำหรับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยในวงเงินที่ค่อนข้างน้อยกว่าวงเงินประกันที่ศาลกำหนด ซึ่งหากสำนักงานคุมประพฤติต้องการช่วยเหลือสงเคราะห์ประกันตัว ก็อาจมีหลักทรัพย์ไม่เพียงพอ ดังนั้นจึงควรปรับปรุงแนวทางการจัดสรรหลักทรัพย์ โดยอาจจัดสรรให้เฉพาะสำนักงานที่ประสงค์จะให้บริการด้านนี้ และเพิ่มวงเงินหลักทรัพย์มากกว่าเดิม โดยอาจให้สำนักงานมีหลักทรัพย์อยู่อย่างน้อย 100,000 บาท และในกรณีที่หลักทรัพย์ของสำนักงานไม่เพียงพอ อาจจะใช้วิธีการสมทบโดยให้จำเลยออกเงินประกันบางส่วนร่วมกับเงินสงเคราะห์

1.3 ความเป็นไปได้ในการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวแก่ผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ในระบบ บังคับบำบัด

ผลการวิจัยในเรื่องนี้สรุปได้ว่าพนักงานคุมประพฤติส่วนใหญ่เห็นว่ายังไม่ควรที่จะให้การสงเคราะห์กับผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ โดยให้เหตุผลว่าแนวโน้มในการหลบหนีของจำเลยในคดีเกี่ยวกับยาเสพติดนั้น มีสูง และในความคิดเห็นแล้วจำเลยในคดียาเสพติดขาดความรับผิดชอบ จึงไม่เชื่อมั่นว่าจะดำเนินตามสัญญาประกัน เล็งเห็นถึงความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นตามมา ทำให้พนักงานคุมประพฤติจะต้องรับผิดชอบค่อนข้างสูง กระทบกับการปฏิบัติงานในภารกิจหลักที่ทำอยู่

อีกทั้งการให้ประกันตัวระหว่างตรวจพิสูจน์นั้นพนักงานคุมประพฤติเห็นว่าไม่เหมาะสม โดยจำเลยอาจจะหลบกลับไปเสพซ้ำอีกได้ นอกจากนั้นพนักงานคุมประพฤติส่วนหนึ่งเห็นว่า พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 นั้นเอื้อประโยชน์ต่อผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์มากอยู่แล้ว จึงเห็นว่าไม่ควรที่จะให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวแก่ผู้ที่เข้ารับการตรวจพิสูจน์ ตาม พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545

สำหรับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้บริหารกรมคุมประพฤตินั้นมีทั้งที่เห็นควรจะให้การสงเคราะห์กับผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์โดยส่วนที่เห็นควรให้เหตุผลว่ากรมคุมประพฤติไม่ควรเลือกปฏิบัติหรือเลือกฐานความผิดเพราะทุกฐานความผิดหากเข้าหลักเกณฑ์ ก็สมควรที่จะให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือ ดังนั้นกับการให้การสงเคราะห์กลุ่มผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ตาม พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดนั้น ก็ควรที่จะศึกษาและดำเนินการได้ แต่ในส่วนที่เห็นว่ายังไม่ควรนั้นให้เหตุผลว่า อาจจะเป็นการสร้างกระแสทางลบกับประชาชนที่มองการทำงานของคุมประพฤติและเจ้าพนักงานได้ ควรจะชะลอก่อน

ในส่วนความคิดเห็นของผู้พิพากษาในประเด็นการให้การประกันตัวแก่ผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ในระบบบังคับบำบัดนั้น ผู้พิพากษาเห็นว่าไม่ควรที่จะเลือกปฏิบัติและเป็นสิทธิตามรัฐธรรมนูญที่บุคคลพึงได้รับ ดังนั้นหากมีสิทธิที่สามารถให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวได้ควรที่จะให้การสงเคราะห์กับ ผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ในระบบบังคับบำบัดด้วย โดยให้คำนึงถึงสิทธิที่พึงได้รับของผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์เป็นหลัก โดยหากสำนักงาน คุมประพฤติมีความเห็นว่า กลุ่มนี้ได้รับสิทธิตาม พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดอยู่แล้วก็ให้ดำเนินการตามนั้น แต่หากพิจารณาแล้วว่ากลุ่มนี้ยังควรที่จะได้รับการสงเคราะห์ด้านใดอยู่ก็ควรที่จะดำเนินการ ทั้งนี้ให้อยู่ภายใต้กฎหมายและกฎเกณฑ์ที่ถูกต้องเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลการวิจัยที่ได้รับในครั้งนี้ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้ทราบถึงสาเหตุของปัญหา ร่วมกันหาแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละด้าน ตลอดจนการแสวงหาแนวทางในการขยายรูปแบบการสงเคราะห์ให้มีความครอบคลุมกลุ่มต่างๆที่ควรจะได้รับสิทธิในการรับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย ในที่นี้จากการวิจัยคณะผู้วิจัยเสนอข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยเพิ่มเติม ดังนี้

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรทบทวนขั้นตอนการให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยให้มีความสะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น รวมถึงบูรณาการขั้นตอนร่วมกับกระบวนการสืบเสาะ และควรมีการมอบหมายให้อาสาสมัครคุมประพฤติเข้ามาช่วยในการแสวงหาข้อเท็จจริงมากยิ่งขึ้นเพื่อลดภาระของพนักงานคุมประพฤติ

2. สำนักงานคุมประพฤติควรสร้างความรู้ความเข้าใจกับพนักงานคุมประพฤติเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย รวมถึงการให้การสงเคราะห์ทุกด้านที่กรมคุมประพฤติดำเนินการอยู่เพื่อสร้างจิตสำนึกในการช่วยเหลือและให้โอกาสกับคนตามสิทธิขั้นพื้นฐานที่ควรได้รับ

3. กรมคุมประพฤติควรสำรวจความต้องการของสำนักงานคุมประพฤติในการให้บริการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยโดยอาจให้สำนักงานคุมประพฤติศึกษาถึงความพร้อมของหน่วยงานร่วมกับความต้องการของจำเลยที่จะรับบริการในด้านนี้เพื่อจัดสรรหลักทรัพย์ให้มากขึ้น โดยไม่จำเป็นต้องจัดสรรหลักทรัพย์ให้กับทุกสำนักงาน

4. กรมคุมประพฤติ ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับความเสี่ยง หรือการบริหารความเสี่ยงในการประกันตัวกับผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ ตาม พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ก่อนที่จะให้บริการด้านการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยให้กับผู้ติด/ผู้เสพ ทั้งนี้อาจจะทำการศึกษาในเรื่องปัจจัยที่มีความเสี่ยงเพื่อประกอบการตัดสินใจ เช่น อัตราการหลบหนีประกันของกลุ่มนี้จริงจัง หรือคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับการให้การสงเคราะห์เพื่อดูว่าผู้ติดยาเสพติดมีความเสี่ยงในการที่จะหลบหนีมากน้อยเพียงใด รวมทั้งศึกษาถึงความต้องการรับการสงเคราะห์ของผู้ติดยาเสพติดในด้านต่างๆด้วย เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กรมคุมประพฤติ (2540) , **ความคิดเห็นและความต้องการของจำเลยและผู้ถูกคุมความประพฤติ**
เกี่ยวกับการให้บริการสงเคราะห์ของสำนักงานคุมประพฤติ , รายงานการวิจัย
กระทรวงยุติธรรม .
- กรมคุมประพฤติ (2547), **มาตรฐานแห่งชาติว่าด้วยการปฏิบัติงานของกรมคุมประพฤติ**
กระทรวงยุติธรรม .
- กรมคุมประพฤติ (2550), **รายงานสรุปผลการศึกษาปัญหาข้อขัดข้องในการสงเคราะห์ด้านการ**
ประกันตัวจำเลย กระทรวงยุติธรรม .
- กลุ่มสงเคราะห์ (2552) , **รายละเอียดบัญชีหลักทรัพย์ประกันตัวจำเลยของมูลนิธิแก้ไขฟื้นฟูและ**
สงเคราะห์ผู้กระทำผิด สำนักพัฒนาการคุมประพฤติ กรมคุมประพฤติ.
- กลุ่มสงเคราะห์ (2553) , **สถิติการสงเคราะห์ผู้กระทำผิดด้านการประกันตัวจำเลย** , สำนักพัฒนาการ
คุมประพฤติ กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม.
- เว็บไซต์หน่วยงาน กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม (2553) “ **การสงเคราะห์หลังปล่อย**” ,
[www . probation.go.th](http://www.probation.go.th) /ภารกิจ / การสงเคราะห์หลังปล่อย .

ภาคผนวก

ภาคผนวก 1

โครงการการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยที่ดำเนินการโดย
สำนักงานคุมประพฤติ

ภาคผนวก 2

รายงานการประชุมนำเสนองานวิจัย “การพัฒนาการสงเคราะห์
ด้านการประกันตัวจำเลยที่ดำเนินการโดยสำนักงานคุมประพฤติ

ภาคผนวก 3

1. แบบสอบถามพนักงานคุมประพฤติ
  2. แบบสอบถามจำเลยผู้กระทำผิด
  3. แบบสัมภาษณ์ผู้พิพากษา และ สรุปการสัมภาษณ์พร้อมข้อเสนอแนะ
  4. ตารางรายละเอียดบัญชีหลักทรัพย์ประกันตัวจำเลย
- ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2552

ภาคผนวก 1

“ โครงการพัฒนาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยที่ดำเนินการโดย
สำนักงานคุมประพฤติ ”

โครงการวิจัย

“การพัฒนาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยที่ดำเนินการโดยสำนักงานคุมประพฤติ”

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหา

นับตั้งแต่ปีพ.ศ.2535 มูลนิธิแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้กระทำผิด ได้ให้การสนับสนุนด้านการเงินแก่กรมคุมประพฤติ เพื่อนำมาใช้ในการสงเคราะห์จำเลยที่ไม่มีหลักทรัพย์มาใช้ประกันตัวระหว่างการพิจารณาคดี โดยมูลนิธิได้มอบเงินจำนวน 2 ล้านบาทบาท เพื่อใช้เป็นหลักทรัพย์ในการประกันตัวจำเลยที่ต้องขังในชั้นสอบสวน กรมคุมประพฤติจึงได้กำหนดหลักเกณฑ์ให้ความช่วยเหลือโดยกำหนดให้ความช่วยเหลือแก่จำเลยที่ยากจน และญาติไม่สามารถให้ความช่วยเหลือนำหลักทรัพย์มาประกันตัวได้ ซึ่งการสงเคราะห์ดังกล่าว จะทำให้จำเลยไม่ต้องถูกต้องขัง ระหว่างการพิจารณาคดี และสามารถใช้ชีวิตร่วมกับครอบครัวและทำงานหรือเรียนได้อย่างปกติระหว่างการพิจารณาคดี

อย่างไรก็ตาม ในระยะเวลาที่ผ่านมา ปรากฏว่า มีการให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยน้อยมาก โดยในปี 2548 มีการสงเคราะห์ประกันตัวจำเลยเพียง 3 ราย และลดลงมาเหลือเพียง ปีละ 1 ราย ในปี 2550-2552 โดยที่เงินหลักทรัพย์ที่ใช้ประกันตัวในแต่ละสำนักงานมีประมาณแห่งละ 20,000 – 120,000 บาท รวมเงินหลักทรัพย์ทั่วประเทศ มีประมาณ 2,485,051.54 บาท⁴

แม้ว่า การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย จะมีการดำเนินการน้อยมากในแต่ละปี แต่เนื่องจากการให้การสงเคราะห์ด้านนี้ ยังมีความจำเป็นอยู่ เนื่องจากยังมีจำเลยที่ยากจนอยู่เป็นจำนวนมาก และการช่วยเหลือการประกันตัวจะช่วยให้จำเลย ซึ่งศาลยังไม่ได้ตัดสินว่ากระทำผิด ได้มีโอกาสใช้ชีวิตได้อย่างปกติ ไม่ต้องรับความลำบากจากการต้องขัง ซึ่งตรงกับเจตนารมณ์ของมูลนิธิในการช่วยเหลือผู้กระทำผิด ดังนั้น เพื่อให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยดำเนินการไปได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ จึงควรมีการศึกษาถึงสาเหตุของปัญหาการให้การสงเคราะห์ที่ดำเนินการโดยสำนักงานคุมประพฤติ และหาวิธีการแก้ไขและพัฒนาแนวทางการสงเคราะห์ให้มีประสิทธิภาพ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสาเหตุและสภาพปัญหาของการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยที่ดำเนินการโดยสำนักงานคุมประพฤติ
2. เพื่อวิเคราะห์หาแนวทางแก้ไขปัญหาของการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย
3. เพื่อศึกษาแนวทางการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวแก่ผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ในระบบบังคับปรับ

3. ขอบเขตของการวิจัย

เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยในระหว่างพิจารณาคดี และการประกันตัวผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ในระบบบังคับปรับปรับ ที่ดำเนินการโดยสำนักงานคุมประพฤติ โดยจะศึกษาถึงสาเหตุและสภาพปัญหา รวมทั้งแนวทางแก้ไข ในกรณีการสงเคราะห์จำเลยที่ศาลสั่งให้พนักงานคุมประพฤติทำการสืบเสาะและพินิจ และศึกษาหาแนวทางการสงเคราะห์การประกันตัวแก่ผู้ที่เข้ารับการตรวจพิสูจน์ ตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.2545 ซึ่งยังไม่เคยดำเนินการมาก่อน

4

ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม 2552 ที่มาของข้อมูล: กลุ่มสงเคราะห์ผู้กระทำผิด สำนักพัฒนาการคุมประพฤติ

4. วิธีการวิจัย

4.1 ประชากร คือ จำเลยในคดีที่ศาลสั่งสืบเสาะและพินิจ (ม.56) จำนวน 3,345 คดีต่อเดือน⁵ และพนักงานคุมประพฤติจากสำนักงานคุมประพฤติทั่วประเทศ จำนวน 1,813 คน⁶

4.2 วิธีการสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified sampling) โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากสำนักงานคุมประพฤติขนาดพิเศษ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ให้มีสัดส่วนกับประชากรในแต่ละขนาดสำนักงาน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายเพื่อเลือกสำนักงานที่จะเก็บข้อมูลในแต่ละกลุ่ม และทำการเก็บข้อมูลจากจำเลยที่เป็นคดีรับใหม่และและพนักงานคุมประพฤติทุกคนในสำนักงานที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4.3 กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มจำเลยในคดีที่ศาลสั่งสืบเสาะและพินิจ จำนวน 250 คน และกลุ่มพนักงานคุมประพฤติจำนวน 250 คน⁷ และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็นสัดส่วนกับจำนวนพนักงานและจำเลยในแต่ละขนาดสำนักงาน (สถิติเดือนกุมภาพันธ์ 2552) ใช้สูตร $n_1 = (N_i \times n)/N$

4.4 เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยให้กลุ่มตัวอย่างคือจำเลยผู้กระทำผิด และพนักงานคุมประพฤติ ตอบด้วยตนเอง และ แบบสัมภาษณ์ สำหรับผู้พิพากษา

ขนาดสำนักงาน	จำนวนพนักงานคุมประพฤติ	จำนวนจำเลย	จำนวนสำนักงาน
ขนาดพิเศษ	31	19	1
ขนาดใหญ่	58	46	3
ขนาดกลาง	81	98	5
ขนาดเล็ก	80	87	16
รวม	250	250	25

5. ระยะเวลา (สิงหาคม พ.ศ. 2552 – กรกฎาคม พ.ศ. 2553)

กิจกรรม	ส.ค	ก.ย	ต.ค	พ.ย	ธ.ค	ม.ค	ก.พ	มี.ค	เม.ย	พ.ค	มิ.ย	ก.ค
1. เขียนโครงการและ ทบทวนวรรณกรรม	←→											
2. ออกแบบสอบถาม			←→									
3. เก็บข้อมูล				←→								
4. วิเคราะห์ข้อมูล					←→							
5. เขียนรายงานการวิจัย						←→						
6. นำเสนอผลการวิจัยต่อ							←→					

⁵ จำนวนคดีรับใหม่เดือนกุมภาพันธ์ 2552

⁶ พนักงานคุมประพฤติที่เป็นข้าราชการและพนักงานราชการที่ปฏิบัติงานในสำนักงานคุมประพฤติ ปี 2552

⁷ ใช้สูตร $n = \frac{Nk^2\sigma_x^2}{k^2\sigma_x^2 + NE^2}$ เพื่อหาขนาดกลุ่มตัวอย่างสำหรับจำเลยและพนักงานคุมประพฤติ ด้วยระดับความเชื่อมั่น 0.5 ขนาด

ความคลาดเคลื่อนของค่าประมาณ $E = 0.06$ ได้เป็นขนาดตัวอย่าง (n) คือ 247 และ 233 ตามลำดับ จากนั้น ปรับเป็นขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยประมาณ

ผู้ เชี่ยวชาญ และ ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง												
7. สรุปประเด็นที่ได้รับจากการประชุมและจัดทำแบบสัมภาษณ์												
7. สัมภาษณ์ผู้พิพากษา												
7. นำเสนอผลการวิจัย และ จัดส่งรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ให้กับมูลนิธิฯ												

6. งบประมาณ

งบประมาณจากมูลนิธิแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้กระทำผิด จำนวน 20,000 บาท เพื่อเป็นค่าเก็บข้อมูล จัดการประชุมนำเสนอรายงานการวิจัย และจัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

7. ผู้รับผิดชอบโครงการ : ศูนย์วิจัยและพัฒนา สถาบันวิจัยและพัฒนา กรมคุมประพฤติ

8. ประโยชน์ของการวิจัย

8.1 เพื่อให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวตรงกับความต้องการของผู้กระทำผิดมากที่สุดโดยเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการให้การช่วยเหลือผู้กระทำผิดที่มีฐานะยากจนและมีเหตุอันสมควรในการได้รับการประกันตัวตามหลักเกณฑ์ รวมถึงการพัฒนาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวสำหรับสำนักงานคุมประพฤติให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

8.2 เป็นการจัดสรรเงินช่วยเหลือของมูลนิธิแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้กระทำผิดให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง คำนวณตรงตามเจตนารมณ์ของมูลนิธิฯและกรมคุมประพฤติ

8.3 ขยายขอบเขตและแนวทางการช่วยเหลือผู้กระทำผิดด้านการการประกันตัวให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายเดิมและการสร้างกลุ่มเป้าหมายใหม่ที่มีความต้องการได้รับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัว

ภาคผนวก 2

รายงานการประชุมนำเสนองานวิจัย
“การพัฒนาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยที่ดำเนินการโดย
สำนักงานคุมประพฤติ”

รายงานการประชุมนำเสนองานวิจัย
“การพัฒนาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยที่ดำเนินการโดยสำนักงานคุมประพฤติ”
วันอังคารที่ 23 กุมภาพันธ์ 2553 เวลา 09.30 น.
ณ ห้องประชุมกรมคุมประพฤติ ชั้น 2

ผู้เข้าร่วมการประชุม

1. นางสาวรีย์ ฉายากุล ฉางปูนทอง	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการควบคุมและสอดส่อง (ประธานการประชุม) ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา
2. นางกรกช นาควิเชตร	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการแก้ไขฟื้นฟูและกิจกรรมชุมชน
3. นางอังคณา บุญสิทธิ์	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการคุมประพฤติ
4. นางสาวพวงแก้ว เชื้อเซย	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติกรุงเทพ
5. นางรจนา บุญญะฐิติ	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติธนบุรี
6. นางกนกพรรณ กัลยาณสูตร	ผู้อำนวยการกองแผนงานและสารสนเทศ
7. นายพยนต์ สินธุนาวา	ผู้อำนวยการกลุ่มสงเคราะห์ผู้กระทำผิด
8. นายนิพนธ์ เจริญจำนงค์	ผู้อำนวยการกลุ่มสืบเสาะและพินิจ
9. นางชลาสัย ฤทธิรัตน์	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติประจำศาลแขวงพระนครเหนือ
10. นางสาวระยอง เวียงละออ	พนักงานคุมประพฤติชำนาญการพิเศษ (แทนผู้อำนวยการ) สำนักงานคุมประพฤติประจำศาลจังหวัดพระโขนง
11. นางสาวจิราพร แก้วศรีงาม	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน (แทนผู้อำนวยการ) กลุ่มงานติดตามและประเมินผล
12. นายสุรินทร์ มุสิกเจริญ	ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
13. นางสาวอัญชลี รุ่งสิทธิชัย	พนักงานคุมประพฤติปฏิบัติการ (แทนผู้อำนวยการ) กลุ่มงานพัฒนาระบบการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
14. นางสาววิภาดา ปรีชาวัย	นักวิชาการตรวจสอบภายในชำนาญการ(แทนผู้อำนวยการ) กลุ่มตรวจสอบภายใน
15. นางสาวจรรย์ ภิรมย์สังข์	กลุ่มสงเคราะห์ผู้กระทำผิด สำนักพัฒนาการคุมประพฤติ
16. นางชนกพรรณ จินดามัง	พนักงานคุมประพฤติชำนาญการพิเศษ
17. นางสาวกรกช สีลาศิลป์	นักวิจัยสังคมศาสตร์
18. นายศวันต์ บริบูรณ์ธนา	ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนา สถาบันวิจัยและพัฒนา (ผู้วิจัย)
19. นางสาวสายฝน จันทะพรม	พนักงานคุมประพฤติปฏิบัติการ (ผู้วิจัย) ศูนย์วิจัยและพัฒนา สถาบันวิจัยและพัฒนา

/ เริ่มการประชุม...

เริ่มการประชุมเวลา 09.30 น.

วาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ประธานฯ กล่าวถึงที่มาของการดำเนินการวิจัย การพัฒนาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย ที่ดำเนินการโดยสำนักงานคุมประพฤติ ที่สืบเนื่องมาจากการประชุมสามัญประจำปี พ.ศ. 2552 ของคณะกรรมการมูลนิธิแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้กระทำผิด ในวันเสาร์ที่ 23 พฤษภาคม 2552 ณ ห้องประชุมศาลอุทธรณ์ภาค 6 ที่ประชุมได้พิจารณาถึงปัญหาการประกันตัวจำเลยที่มีการสงเคราะห์ลดน้อยลงมาก จึงได้มีมติให้สถาบันวิจัยและพัฒนา กรมคุมประพฤติ ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าวและแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษากรณีการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวผู้ต้องหาและจำเลยของมูลนิธิแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้กระทำผิดโดยมีท่านไสลเกษ วัฒนพันธุ์ เป็นประธานคณะทำงาน

สถาบันวิจัยและพัฒนา กรมคุมประพฤติ ในฐานะผู้รับผิดชอบการวิจัยดังกล่าวได้มอบหมายให้ศูนย์วิจัยและพัฒนาเป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบการทำวิจัยโดยใช้ชื่อในการวิจัยเรื่องนี้ว่า “การพัฒนาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยที่ดำเนินการโดยสำนักงานคุมประพฤติ” มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา เพื่อศึกษาสาเหตุและสภาพปัญหาของการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยที่ดำเนินการโดยสำนักงานคุมประพฤติ วิเคราะห์หาแนวทางการพัฒนาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวแก่ผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ในระบบบังคับบำบัด จากการศึกษาวิจัยปรากฏปรากฏผลที่น่าสนใจในหลายประการซึ่งจะนำมาเสนอในช่วงแรก

การประชุมในวันนี้เป็นการระดมสมองเพื่อรวบรวมข้อมูลในเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการพัฒนาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย ก่อนที่จะนำเสนอผลการวิจัยให้กับคณะทำงานเพื่อศึกษากรณีการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวและนำเสนอมูลนิธิแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้กระทำผิด ต่อไป

วาระที่ 2 นำเสนอผลการวิจัยเบื้องต้น

นำเสนอผลการวิจัยโดยดร.ยศวินต์ บริบูรณ์ธนา ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนา และนางสาวสายฝน จันทะพรหม พนักงานคุมประพฤติปฏิบัติการ (ทีมวิจัย) โดยแบ่งการนำเสนอเป็น สองช่วง ช่วงแรกเป็นการนำเสนอข้อมูลทั่วไปของพนักงานคุมประพฤติ และจำเลยผู้กระทำผิดและระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ ในช่วงที่สองเป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของพนักงานคุมประพฤติ และจำเลยผู้กระทำผิด ตามรายงานการวิจัยเบื้องต้น การพัฒนาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยที่ดำเนินการโดยสำนักงานคุมประพฤติ ซึ่งคณะผู้วิจัยได้จัดส่งให้กับผู้เข้าร่วมการประชุมได้พิจารณาเพื่อให้ข้อคิดเห็นเพื่อนำมาแลกเปลี่ยนกันในการประชุม ครั้งนี้

/ วาระที่ 3...

-3-

วาระที่ 3 ระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยที่ ดำเนินการโดยกรมคุมประพฤติ

ระดมความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องการประชุม ตามประเด็นที่สถาบันวิจัยและพัฒนาได้สรุปประเด็น
ได้ดังต่อไปนี้

1. แนวทางในการดำเนินการเพื่อให้เกิดการให้บริการการสงเคราะห์ให้มากขึ้น

- **ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติประจำศาลแขวงพระนครเหนือ** : ให้ความเห็นเกี่ยวกับโครงการให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย ว่า เรื่องนี้สำนักงานคุมประพฤติไม่ได้ดำเนินการมาระยะหนึ่งแล้ว โดยศาลเองนั้นแจ้งว่าวงเงินของสำนักงานคุมประพฤติในการใช้ประกันตัวจำเลยนั้นน้อยมากเมื่อเทียบกับวงเงินที่ศาลตั้งไว้ จึงทำให้การดำเนินการเรื่องนี้ไม่ได้รับการปฏิบัติจากสำนักงานคุมประพฤติเท่าที่ควร ดังนั้นแนวทางที่จะให้เกิดการสงเคราะห์ได้จริงควรที่จะพิจารณาเรื่องการเพิ่มวงเงินในการประกันตัวจำเลยให้มากขึ้นและสอดคล้องกับความเป็นจริง
- **ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติกรุงเทพมหานคร** : ประเด็นเรื่องของวงเงินประกันนั้นเห็นด้วยที่ควรเพิ่มวงเงินประกันให้เหมาะสม แต่ทั้งนี้ปัญหาหลักอีกปัญหาหนึ่งซึ่งทำให้พนักงานคุมประพฤติไม่ได้ให้การสงเคราะห์เรื่องการประกันตัวจำเลยมากนัก เนื่องจากภาระงานที่มากในปัจจุบันอีกทั้งหากให้การสงเคราะห์จะต้องรับผิดชอบในการสืบเสาะหาข้อมูลตามขั้นตอนการให้การประกันตัวซึ่งนั่นหมายถึงว่างานอื่นๆที่รับผิดชอบอยู่อาจจะต้องพักไว้ก่อนจึงมีผลกระทบ ดังนั้นด้วยภาระงานที่มีระยะเวลาในการทำงานและปริมาณที่มาก จึงทำให้พนักงานคุมประพฤติให้ความสำคัญกับการให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยน้อยกว่า จึงเสนอแนวทางในการที่จะทำการให้การให้การสงเคราะห์สามารถดำเนินการได้จริง คือ สำนักงานคุมประพฤติแต่ละแห่งมีอาสาสมัครคุมประพฤติอยู่ ดังนั้นเราควรที่จะประสานงานกับเครือข่ายมือสองเหล่านี้ให้ดำเนินการหาข้อมูลในกรณีผู้ที่เราจะให้การสงเคราะห์ฯ เพื่อลดระยะเวลาที่พนักงานคุมประพฤติจะออกไปสืบเสาะด้วยตนเอง นอกจากนั้นความเสี่ยงในการให้การประกันตัวจำเลยนั้นพนักงานคุมประพฤติจะต้องรับผิดชอบด้วยจึงทำให้พนักงานคุมประพฤติไม่ยอมให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย ดังนั้นแนวทางในการที่จะทำการให้การสงเคราะห์ทำได้จริงคือ เรื่องวงเงินการประกันตัวซึ่งควรเพิ่มหรือหากเครือข่ายทำความเข้าใจกับศาลให้คำประกันจะทำให้ศาลท่านลดวงเงินได้หรือไม่ และการลดขั้นตอนของพนักงานคุมประพฤติในการออกสืบเสาะหาข้อมูลโดยให้อาสาสมัครคุมประพฤติ หรือเครือข่ายเป็นผู้หาข้อมูล เป็นต้น

/ ผู้อำนวยการ...

-4-

- **ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติบุรี :** ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติให้แนวทางในการให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยปฏิบัติได้จริง ตามประเด็นต่างๆ ดังนี้
  1. การปรับวงเงินในการให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย แต่ทั้งนี้ควรมีการพูดคุยและสำรวจความคิดเห็นจากศาลท่านก่อน
  2. ควรมีการสำรวจเรื่องการหลบหนีประกันของผู้ขอรับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวว่าตั้งแต่เริ่มต้นดำเนินการนั้นมีการหนีประกันบ้างหรือไม่เพื่อนำเสนอให้ศาลท่านพิจารณา
  3. ควรพิจารณาเรื่องขั้นตอนในการให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัว โดยเฉพาะการดำเนินการในเรื่องเอกสารในส่วนประเด็นของการให้การสงเคราะห์กับผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ตามพรบ. ฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้กระทำผิดนั้น ผู้อำนวยการฯ ไม่เห็นด้วยกับการให้การประกันกับกลุ่มผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ เป็นต้น
- **ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการแก้ไขฟื้นฟูและกิจกรรมชุมชน :** ให้ความเห็นว่าการให้การสงเคราะห์ผู้กระทำผิดด้านการประกันตัวแม้จะให้การสงเคราะห์ได้เพียงรายเดียวก็ถือว่าได้ให้ประโยชน์กับผู้ได้รับการสงเคราะห์ไม่ควรมองที่ปริมาณว่าจะต้องให้การสงเคราะห์ได้มาก ทั้งนี้หากพิจารณาแล้วส่วนตัวมองว่า พนักงานคุมประพฤติได้ทำหน้าที่อย่างเต็มที่เพื่อประโยชน์ของจำเลยตามสิทธิที่จำเลยควรได้รับแต่เนื่องจากปริมาณงานมากและมีความเสี่ยงหากจำเลยหลบหนีพนักงานคุมประพฤติต้องรับผิดชอบ จึงทำให้มีการดำเนินการน้อย สำหรับแนวทางเพื่อให้เกิดการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวได้จริงตามวัตถุประสงค์เห็นว่าเป็นเรื่องของนโยบายของสำนักงานคุมประพฤติที่จะบริหารจัดการเนื่องจากเงินในการสงเคราะห์ก็อยู่ภายใต้การบริหารจัดการของสำนักงานคุมประพฤตินั้นๆ อยู่แล้ว
- **ผู้แทนผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติประจำศาลจังหวัดพระโขนง :** นางสาวระยอง พนักงานคุมประพฤติชำนาญการพิเศษ ผู้แทนผู้อำนวยการสำนักงานฯ นำเสนอข้อคิดเห็นของผู้อำนวยการในประเด็นต่างๆ ดังนี้
  1. นโยบายเรื่องการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยในระหว่างการสืบเสาะและพินิจควรมีความต่อเนื่อง และเอาจริงเอาจัง

/2.สำนักงาน..

-5-

2. สำนักงานคุมประพฤติที่ทำเรื่องการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยในระหว่างการสืบเสาะและพินิจจะได้รับหรือไม่ได้รับประโยชน์อะไร
  3. กรมคุมประพฤติควรที่จะกำหนดเรื่องการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยในระหว่างการสืบเสาะและพินิจเป็นตัวชี้วัดเพื่อให้เกิดการดำเนินการเรื่องนี้มากขึ้นจากสำนักงานคุมประพฤติ
  4. หากมีการปรับขั้นตอนในการให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยควรที่จะลดภาระของพนักงานคุมประพฤติในสำนักงานมากกว่าการเพิ่มภาระ
  5. การลดวงเงินประกันของศาลคงไม่สามารถทำได้
  6. ประเด็นการให้การสงเคราะห์สำหรับกลุ่มผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ตาม พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ไม่ควรเนื่องจากจะเป็นการสร้างกระแสทางลบกับประชาชนที่มองการทำงานของกรมคุมประพฤติและเจ้าพนักงาน
  7. พนักงานคุมประพฤติอาจจะแสดงบทบาทผิดได้ในการให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยในระหว่างการสืบเสาะและพินิจ
- **ผู้อำนวยการกลุ่มสงเคราะห์ผู้กระทำผิด :** อ้างอิงคำพูดของหม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ซึ่งพูดไว้ว่าการให้การสงเคราะห์ถ้าจำเป็นต้องใช้ก็ต้องคงอยู่ถึงมีน้อยก็ต้องมี ดังนั้นโครงการนี้ควรดำเนินการต่อไป สำหรับแนวทางในการพัฒนาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยนั้นควรให้ความรู้กับพนักงานคุมประพฤติในระดับปฏิบัติการ และสร้างจิตสำนึกในการแสวงหาความช่วยเหลือให้กับจำเลยอย่างแท้จริง ในส่วนของขั้นตอนซึ่งทำการวิจัยแล้วพบว่าขั้นตอนมีความยุ่งยากนั้นส่วนตัวมองว่าขั้นตอนดูเหมือนจะมีมากก็จริงแต่ในรายละเอียดบางส่วนนั้นพนักงานคุมประพฤติสามารถที่จะนำมาจากแบบ คป. 3 ได้ แต่การดำเนินการภายหลังจากได้ข้อมูลแล้วอาจจะยุ่งยากสำหรับพนักงานคุมประพฤติในเรื่องการยื่นต่อศาลซึ่งบางครั้งภาระงานที่มีมากอยู่แล้วจะต้องมาดำเนินการเรื่องเอกสารและขั้นตอนของการให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยอีกจึงไม่สามารถจะทำได้เต็มที่
  - **ผู้อำนวยการกองแผนงานและสารสนเทศ :** การให้การสงเคราะห์เราไม่ควรที่จะเลือกปฏิบัติ หรือเลือกฐานความผิดเพราะทุกฐานความผิดเราควรที่จะให้ความสงเคราะห์ช่วยเหลือดังนั้นก็กับการให้การสงเคราะห์กลุ่มผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ตาม พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดนั้นก็ควรที่จะศึกษา

/ และดำเนินการ

-6-

และดำเนินการได้ ส่วนประเด็นของผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติประจำศาลจังหวัด พระโขนงที่จะให้นำเรื่องการให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยเป็นตัวชี้วัดนั้น จะต้องเข้าใจก่อนว่าตัวชี้วัดทุกตัวของกรมคุมประพฤติต้องนำไปสู่ผลผลิตหลักของกรมคือ การคืนคนดีสู่สังคม การที่จะนำมาเป็นตัวชี้วัดต้องพิจารณาให้ถี่ถ้วน สำหรับผลการวิจัยที่ปรากฏผลว่าพนักงานคุมประพฤติหรือสำนักงานไม่ค่อยประชาสัมพันธ์การให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยนั้นมองว่าพนักงานคุมประพฤติที่ไม่ค่อยประชาสัมพันธ์หรือไม่ทราบว่ามีบริการเรื่องนี้อยู่เป็นกลุ่มพนักงานคุมประพฤติที่เป็นพนักงานราชการ แต่สำหรับพนักงานคุมประพฤติที่เป็นข้าราชการในระดับตั้งแต่ ปฏิบัติการขึ้นไปนั้นหากมีกรณีที่จำเลยอยู่ในข่ายจะได้รับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัว จำเลยนั้นพนักงานคุมประพฤติควรจะแจ้งให้ทราบ

2. การดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ในประเด็นเรื่องของการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยให้เพิ่มมากขึ้นนั้น ผู้เข้าร่วมการประชุมได้ให้ความคิดเห็น ดังนี้

- **ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการแก้ไขฟื้นฟูและกิจกรรมชุมชน :** ให้ความเห็นว่าควรจะมีการปรับขั้นตอนการให้การสงเคราะห์ให้มีความสะดวกรวดเร็วและรัดกุมสำหรับการทำงาน ของพนักงานคุมประพฤติ โดยสร้างความตระหนักให้พนักงานคุมประพฤติว่าการ ดำเนินการให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยนั้นให้ประโยชน์ต่อจำเลยอย่างไร แต่ ทั้งนี้ทั้งนั้นไม่ควรจะเน้นเรื่องจำนวนปริมาณว่าควรจะได้มากได้น้อยเพียงใดเนื่องจากการ ให้การสงเคราะห์แม้เพียงรายเดียวก็ถือว่าเป็นการให้ความช่วยเหลือตามวัตถุประสงค์ของ เรื่องนี้แล้ว ในส่วนของสำนักงานคุมประพฤตินั้น ระดับหัวหน้ากลุ่มผู้ควบคุมงานควรมีการ ตรวจสอบหรือพิจารณาดูว่าคดีไหน หรือจำเลยรายใดเข้าเกณฑ์ที่จะได้รับการ สงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย ตลอดจนสำนักงานคุมประพฤติควรประสานงานกับ เครือข่ายของตนเองให้เป็นผู้ตรวจสอบให้ข้อมูลว่าจำเลยเป็นอย่างไรในเบื้องต้นหรือให้มีความเห็นว่ารายนั้นๆสมควรหรือไม่ที่จะให้การสงเคราะห์ประกันตัวฯ
- **ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติกรุงเทพมหานคร :** เห็นด้วยกับความเห็นของ ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติธนบุรีที่ให้มีการสอบถามความคิดเห็นกับศาลเกี่ยวกับการ ให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยที่สำนักงานคุมประพฤติดำเนินการอยู่ โดย มีการหารือในประเด็นต่างๆรวมถึงเรื่องของวงเงินประกันตัวด้วยโดยอาจจะใช้เครื่องมือ เป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณ ร่วมกัน

/ ผู้เชี่ยวชาญ...

-7-

- **ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการควบคุมและสอดส่อง :** ควรมุ่งเน้นเรื่องหลักสูตรการอบรมของพนักงานคุมประพฤติในเรื่องการให้การสงเคราะห์ที่กรมคุมประพฤติให้การดูแลและที่ได้รับการสนับสนุนจากมูลนิธิแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้กระทำผิด ทั้งนี้จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าพนักงานคุมประพฤติระดับปฏิบัติการและพนักงานราชการไม่ทราบว่ามีการให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยในระดับที่สูง ในขณะที่ระดับผู้อำนวยการ และระดับชำนาญการพิเศษ เกือบทุกคนทราบว่ามีการให้การสงเคราะห์เรื่องนี้ ดังนั้นจึงควรให้ความรู้เกี่ยวกับการสงเคราะห์ในหลักสูตรการอบรมพนักงานคุมประพฤติและพนักงานราชการให้มากขึ้นโดยเน้นย้ำเรื่องหลักการของการให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวอย่างแท้จริง

3. สรุปข้อคิดเห็นที่ได้รับจากการประชุม

ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนา สรุปความเห็นจากการประชุมนำเสนองานวิจัยการพัฒนาระบบการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยที่ดำเนินการโดยสำนักงานคุมประพฤติ จากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่เข้าร่วมการประชุม โดยสรุปดังนี้

1. สอบถามความคิดเห็นของผู้พิพากษาเกี่ยวกับโครงการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยที่ดำเนินการโดยสำนักงานคุมประพฤติว่ามีความคิดเห็นอย่างไรต่อโครงการดังกล่าว รวมถึงประเด็นของวงเงินในการประกันตัวจำเลยว่าจะมีความเป็นไปได้หรือไม่ที่จะลดวงเงินในการประกัน เป็นต้น
2. การขยายการดำเนินการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวไปยังกลุ่มผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ควรมีการหาข้อมูล สถิติเกี่ยวกับการประกันตัวของผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ รวมถึงการหลบหนีประกัน ทั้งนี้เพื่อประกอบในการพิจารณาข้อดีข้อเสียของการให้การสงเคราะห์กับกลุ่มดังกล่าว
3. ข้อคิดเห็นที่ได้รับในการประชุมคณะผู้วิจัยจะนำมาปรับปรุงข้อมูล และเพิ่มเติมในประเด็นที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการพัฒนาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยให้มีประสิทธิภาพตรงตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินการต่อไป

ปิดการประชุม เวลา 12.00 น

(ลงชื่อ) สายฝน จันทะพรม
น.ส. สายฝน จันทะพรม (พนักงานคุมประพฤติปฏิบัติการ)
ผู้จัดรายงานการประชุม

(ลงชื่อ) ยศวันต์ บริบูรณ์ธนา
นางยศวันต์ บริบูรณ์ธนา (ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนา)
ผู้ตรวจรายงานการประชุม

ภาคผนวก 3

1. แบบสอบถามพนักงานคุมประพฤติ
2. แบบสอบถามจำเลยผู้กระทำผิด
3. แบบสัมภาษณ์ผู้พิพากษา และสรุปการสัมภาษณ์พร้อม
ข้อเสนอแนะ
4. ตารางรายละเอียดบัญชีหลักทรัพย์ประกันตัวจำเลย
ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2552

แบบสอบถามสำหรับพนักงานคุมประพฤติ

แบบสอบถามความคิดเห็นตามโครงการวิจัย เรื่อง

การพัฒนาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยในระหว่างการสืบเสาะและพินิจ

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อต้องการทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยที่ดำเนินการโดยสำนักงานคุมประพฤติ ซึ่งข้อมูลที่ได้นั้นจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาสาเหตุและสภาพปัญหาของการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย และเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการบริการด้านการสงเคราะห์การประกันตัวจำเลยให้มีประสิทธิภาพและมีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการตอบข้อความดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ	☐ ชาย	☐ หญิง		
อายุ	_____ ปี		☐ ☐ ☐	
ตำแหน่ง	☐ ผู้อำนวยการ	☐ พนักงานคุมประพฤติชำนาญการพิเศษ	☐	
	☐ พนักงานคุมประพฤติชำนาญการ	☐ พนักงานคุมประพฤติปฏิบัติการ		
	☐ พนักงานคุมประพฤติ (พนักงานราชการ)	☐ อื่นๆ _____		
ปฏิบัติหน้าที่ที่กลุ่มงาน/ฝ่าย	_____			
สำนักงานคุมประพฤติ/ศูนย์	_____			
ขนาดหน่วยงาน	☐ เล็ก	☐ กลาง	☐ ใหญ่	☐ พิเศษ

สำหรับนักวิจัย

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย

- สำนักงานคุมประพฤติได้มีการประชาสัมพันธ์หรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยให้กับจำเลยหรือผู้มาติดต่อที่สำนักงานทราบอย่างน้อยเพียงใด

☐ มาก	☐ ปานกลาง	☐ น้อย	☐ ไม่มีเลย	☐
------------------------------	----------------------------------	-------------------------------	-----------------------------------	--------------------------
- ท่านทราบเกี่ยวกับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยหรือไม่

☐ ทราบ	☐ ไม่ทราบ	☐
-------------------------------	----------------------------------	--------------------------
- ท่านได้ประชาสัมพันธ์หรือแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับบริการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยให้แก่ผู้กระทำผิดได้รับทราบอย่างน้อยเพียงใด

☐ ไม่เคยแจ้งให้ทราบ	☐ แจ้งให้ทราบเป็นบางครั้ง	☐ แจ้งให้ทราบทุกคดี	☐
--	--	--	--------------------------
- ท่านทราบขั้นตอนของการให้บริการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยหรือไม่

☐ ทราบ	☐ ไม่ทราบ	☐
-------------------------------	----------------------------------	--------------------------

5. ท่านคิดว่าอะไรเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้ไม่มีการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย

(กรุณาจัดอันดับความสำคัญ 1 = สำคัญมากที่สุด, 5 = สำคัญน้อยที่สุด)

- พนักงานคุมประพฤติที่รับผิดชอบไม่ทราบว่ามีกระบวนการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย
- วงเงินประกันที่ศาลกำหนดสูงกว่าหลักทรัพย์ที่สำนักงานฯ มีอยู่
- ขั้นตอนเพื่อยื่นขอการสงเคราะห์ประกันตัวจำเลยมีความยุ่งยากซับซ้อน
- จำเลยที่ถูกควบคุมตัวไม่เข้าหลักเกณฑ์ที่จะได้รับการสงเคราะห์ประกันตัว
- ผู้กระทำผิดไม่ทราบว่ามีกระบวนการสงเคราะห์ประกันตัวจำเลย
- พนักงานคุมประพฤติขาดความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการปฏิบัติ
- ไม่มีผู้ใดสนใจยื่นขอรับการสงเคราะห์ประกันตัว
- พนักงานคุมประพฤติไม่มีเวลาให้บริการด้านนี้
- พนักงานคุมประพฤติเกรงว่าจำเลยจะหลบหนีประกัน
- อื่นๆ _____

6. ท่านคิดว่าผู้กระทำผิดในคดีใดควรได้รับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย

- เกี่ยวกับเพศ
- ต่อชีวิต
- ต่อร่างกาย
- เกี่ยวกับทรัพย์สิน (ลักทรัพย์/ชิงทรัพย์/ทำให้เสียทรัพย์/กรรโชกชิงทรัพย์/ยักยอกทรัพย์, ฉ้อโกง)
- หมิ่นประมาท
- บุกรุก
- ขับรถประมาท/พรบ.จราจรทางบก
- พรบ.ยาเสพติด
- พรบ.การพนัน
- อื่นๆ _____

7. ท่านคิดว่าควรให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยแก่ผู้ที่เข้ารับการตรวจพิสูจน์ตาม พรบ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 หรือไม่

- ควร(เพราะ _____) ไม่ควร (เพราะ _____)

8. ท่านคิดว่าควรดำเนินการให้บริการสงเคราะห์ด้านประกันตัวจำเลยต่อไปหรือไม่

- ควร
เพราะ _____
- ไม่ควร
เพราะ _____

9. ท่านคิดว่าวิธีการใดจะส่งเสริมให้มีบริการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยอย่างทั่วถึง (กรุณาให้คะแนน 1 = น้อยที่สุด, 5 = มากที่สุด)

วิธีการ	1	2	3	4	5
9.1. ให้องค์กรเอกชน/หน่วยงานภายนอกเข้ามาบริหารโครงการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย					
9.2. วางหลักเกณฑ์และมาตรการในการให้บริการอย่างชัดเจน					
9.3. ลดขั้นตอนในการดำเนินการ					
9.4. เพิ่มหลักทรัพย์ในการประกันตัวจำเลย					
9.5. ประชาสัมพันธ์โครงการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยให้แก่จำเลยและผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบให้มากยิ่งขึ้น					
9.6. จัดอบรมเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มความรู้ความเข้าใจในการให้บริการ					
9.7. ควรดำเนินการเฉพาะบางสำนักงานที่มีความจำเป็นและประสงค์จะให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย					

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

แบบสอบถามสำหรับจำเลย

แบบสอบถามความคิดเห็นตามโครงการวิจัยเรื่อง
การพัฒนาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยในระหว่างการสืบเสาะและพินิจ

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อต้องการทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยที่ดำเนินการโดยสำนักงานคุมประพฤติ ซึ่งข้อมูลที่ได้นั้นจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาสาเหตุและสภาพปัญหาของการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย และเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการบริการด้านการสงเคราะห์การประกันตัวจำเลยให้มีประสิทธิภาพและมีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการตอบข้อคำถามดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ	☐ ชาย	☐ หญิง	สำหรับนักวิจัย
อายุ	_____ ปี		☐ ☐ ☐
สถานภาพทางครอบครัว	☐ โสด ☐ สมรส ☐ อยู่กินฉันสามี-ภรรยา ☐ หย่า ☐ หม้าย ☐ แยกกันอยู่ ☐ อื่นๆ(โปรดระบุ) _____		☐
อาชีพ	☐ เกษตรกรรม ☐ ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ ☐ ลูกจ้าง ☐ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ☐ รับจ้างทั่วไป ☐ อื่น(ระบุ) _____		☐
รายได้ต่อเดือน	☐ ต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน ☐ 5,001-10,000 บาท/เดือน ☐ 10,001-15,000บาท ☐ 15,001บาทขึ้นไป/เดือน ☐ อื่นๆ(ระบุ) _____		☐
ท่านเป็นผู้กระทำผิดในฐานความผิดใด	☐ เกี่ยวกับเพศ ☐ ต่อชีวิต ☐ ต่อร่างกาย ☐ เกี่ยวกับทรัพย์สิน (ลักทรัพย์/วิ่งราวทรัพย์/ทำให้เสียทรัพย์/กรรโชกชิงทรัพย์/ฉ้อโกง) ☐ หมิ่นประมาท ☐ บุกรุก ☐ ขับรถประมาท/พรบ.จราจรทางบก ☐ อื่นๆ(ระบุ) _____		☐
วงเงินประกันตัวของท่านมีมูลค่าเท่าใด	_____ (บาท)		

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย

1. ท่านทราบเกี่ยวกับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยหรือไม่

ทราบ (ตอบข้อ 2)   ไม่ทราบ(ข้ามไปตอบข้อ 3)

2. ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยจากที่ใด
- พนักงานคุมประพฤติแจ้งให้ทราบ   ทราบจากผู้ที่เคยใช้บริการ
 เจ้าพนักงานตำรวจแจ้งให้ทราบ   นักสังคมสงเคราะห์แจ้งให้ทราบ
 ทนายความแจ้งให้ทราบ   อัยการ/ศาลแจ้งให้ทราบ
 อื่นๆ(ระบุ) _____
3. ท่านจะใช้บริการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยที่ดำเนินการโดยสำนักงานคุมประพฤติหรือไม่
- ใช้บริการ เพราะ _____
 ไม่ใช้บริการ เพราะ _____
4. ท่านคิดว่าควรมีการดำเนินการให้บริการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยต่อไปหรือไม่
- ควร เพราะ _____
 ไม่ควร เพราะ _____

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

ชุดที่ .....

แบบสัมภาษณ์ผู้พิพากษา

“ การพัฒนาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยในระหว่างการสืบเสาะและพินิจ ”

ศูนย์วิจัยและพัฒนา สถาบันวิจัยและพัฒนา

กรมคุมประพฤติ

ที่มาของการศึกษา

การพัฒนาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยที่ดำเนินการโดยสำนักงานคุมประพฤติ จัดทำโดยสถาบันวิจัยและพัฒนา กรมคุมประพฤติ โดยมูลนิธิแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้กระทำผิด ซึ่งให้การสนับสนุนด้านการเงินแก่กรมคุมประพฤติเพื่อนำมาใช้ในการให้การสงเคราะห์ได้มอบหมายให้สถาบันวิจัยและพัฒนา ดำเนินการวิจัย เพื่อศึกษาถึงปัญหาที่มีผู้ขอรับการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยลดน้อยลง ทั้งนี้เพื่อหาแนวทางช่วยเหลือผู้กระทำผิดให้เป็นไปตามเจตจำนงของการให้การสงเคราะห์

การศึกษาครั้งนี้ดำเนินการภายใต้วัตถุประสงค์เพื่อค้นหาสาเหตุและสภาพปัญหาเพื่อนำมาวิเคราะห์หาแนวทางในการพัฒนาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยที่ดำเนินการโดยสำนักงานคุมประพฤติ โดยคณะวิจัยได้ดำเนินการโดยใช้เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม และ แบบสัมภาษณ์ ทั้งนี้เพื่อให้ครอบคลุมข้อคิดเห็นจากทุกกลุ่มที่มีส่วนได้เสียและมีความสำคัญในการพัฒนาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยให้มีประสิทธิภาพต่อไป

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์มี 3 หน้า ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังต่อไปนี้

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล
- ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อโครงการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยที่ดำเนินการโดยสำนักงานคุมประพฤติ
- ส่วนที่ 3 การพัฒนาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยที่ดำเนินการโดยสำนักงานคุมประพฤติ
- ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ใช้สำหรับสัมภาษณ์ผู้พิพากษาโดยการให้ / ลงในช่องที่ต้องการให้ข้อมูล และให้ความเห็นในข้อที่เป็นคำถามปลายเปิด

ส่วนที่ 1. ข้อมูลส่วนบุคคล

1. ชื่อ นาย / นาง / นางสาว .....
2. ตำแหน่ง .....
3. สถานที่ทำงาน .....

ส่วนที่ 2. ความคิดเห็นต่อโครงการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยที่ดำเนินการโดยสำนักงานคุมประพฤติ

2.1 ท่านทราบหรือไม่ว่าสำนักงานคุมประพฤติมีการดำเนินการให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย

.....

.....

2.2 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยที่ดำเนินการโดยสำนักงานคุมประพฤติ

.....

.....

2.3 ท่านเห็นว่าควรจะให้การสงเคราะห์ฯ กับจำเลยในฐานความผิดใดบ้าง

.....

.....

2.4 หลักเกณฑ์ในการให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวกับจำเลยควรมีลักษณะอย่างไร

.....

.....

ส่วนที่ 3. การพัฒนาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยที่ดำเนินการโดยสำนักงานคุมประพฤติ

3.1 จากการวิเคราะห์แบบสอบถามที่เก็บจากกลุ่มตัวอย่างพนักงานคุมประพฤติ พบว่า สาเหตุหนึ่งที่

ทำให้การให้การสงเคราะห์ลดน้อยลงเนื่องจาก วงเงินประกันที่ศาลกำหนดสูงกว่าหลักทรัพย์ที่สำนักงานคุมประพฤติดำเนินการ จากสาเหตุดังกล่าวท่านมีความคิดเห็นอย่างไร

.....

.....

3.2 ในกรณีที่สำนักงานคุมประพฤติให้การสงเคราะห์กับจำเลยรายใดนั้น พนักงานคุมประพฤติจะพิจารณาตามหลักเกณฑ์ ดังนี้คือ จำเลยมีฐานะยากจนไม่สามารถประกันตนเองได้ , มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง รวมทั้งจากการประมวลข้อเท็จจริงของพนักงานคุมประพฤติแล้วค่อนข้างแน่ใจว่าจำเลยจะไม่หลบหนี และจำเลยต้องชั่งในชั้นสอบสวนเป็นระยะเวลาสั้น

โดยเมื่อพนักงานคุมประพฤติได้รับคำร้องขอรับการสงเคราะห์ให้ช่วยประกันตัวจำเลยแล้ว จะมีการสอบปากคำให้ได้ความว่าจำเลยสามารถได้รับการประกันตามหลักเกณฑ์ข้างต้นหรือไม่ และหากอยู่ในหลักเกณฑ์แล้วจำเลยมีโอกาสที่จะปฏิบัติตามสัญญาประกันอย่างน้อยเพียงใด ทั้งนี้ หากเห็นสมควรด้วยทุกประการแล้ว พนักงานคุมประพฤติจะระบุประโยชน์ในการให้การสงเคราะห์ด้วย เช่น จำเลยจะได้รับโอกาสในการที่ไม่ต้องถูกออกจากงานหรือออกจากสถานศึกษา ซึ่งนับเป็นประโยชน์นอกเหนือจากอิสรภาพที่จะได้รับแล้ว และที่สำคัญในการทำสัญญาจำเลยจะต้องมีผู้ค้ำประกันซึ่งจะต้องปฏิบัติตามสัญญาโดยเคร่งครัด

จากหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่สำนักงานคุมประพฤติดำเนินการเพื่อให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวกับจำเลยข้างต้นนั้นจะมีความรัดกุมในการพิจารณาเพื่อให้การสงเคราะห์ ดังนั้นจากสาเหตุหนึ่งของการที่ทำให้การสงเคราะห์น้อยลง คือ วงเงินที่ศาลตั้งสูงกว่าวงเงินที่สำนักงานคุมประพฤติดำเนินการ ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร สามารถที่จะลดวงเงินในการประกันตัวได้หรือไม่

ท่านเห็นว่าสำนักงานคุมประพฤติควรมีมาตรการเพิ่มเติมอย่างไร เพื่อให้การสงเคราะห์มีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น

ส่วนที่ 4. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขอขอบพระคุณที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์
สถาบันวิจัยและพัฒนา กรมคุมประพฤติ

สรุปการสัมภาษณ์ผู้พิพากษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

1. นายสงพงษ์ รัฐสุริยารักษ์

ตำแหน่ง

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลแขวงพระนครเหนือ

สถานที่ทำงาน

ศาลแขวงพระนครเหนือ

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อโครงการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยที่ดำเนินการโดยสำนักงาน

คุมประพฤติ

การดำเนินโครงการให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยนั้น ทราบว่ากรมคุมประพฤติมีการดำเนินการ และเห็นด้วยที่มีโครงการนี้ เพราะการให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยสำหรับผู้ที่มีฐานะยากจน และไม่มีหลักทรัพย์ในการประกันตัว เป็นการดีโดยเฉพาะผู้ที่ด้อยโอกาสและเข้ามาสู่กระบวนการยุติธรรมโดยพลั้งพลาด ซึ่งโครงการนี้จะทำให้ ผู้ที่ศาลยังไม่ได้พิพากษาว่าผิดจริงไม่ต้องตกไปเป็นเหยื่อของตึ๊งตึงศาลได้รับโอกาสจากสังคม

สำหรับฐานความผิดที่เห็นว่าควรจะให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยนั้น ตามที่สำนักงานคุมประพฤติให้การสงเคราะห์อยู่ในขณะนี้คิดว่าเหมาะสมแล้ว เนื่องจากเป็นฐานความผิดที่มีอัตราโทษไม่สูงนัก แต่จะต้องพิจารณาให้รอบคอบ โดยการหาข้อมูลข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการตัดสินใจให้การสงเคราะห์ในแต่ละรายเนื่องจากในบางคดีนั้นดูจากฐานความผิดหรือข้อหาแล้วเบาไม่หนัก แต่เนื้อหาของการกระทำผิดส่งผลเสียหายมาก ยกตัวอย่างคดีของศาลแขวงพระนครเหนือ คดีเกี่ยวกับเช็คมีมูลค่าเช็คน้อยแต่ความเสียหายทำให้เกิดความเสียหายมากกับผู้เสียหายหลายราย เหล่านี้เป็นต้น

หลักเกณฑ์ในการให้การสงเคราะห์ตามที่กรมคุมประพฤติปฏิบัติอยู่ในขณะนี้ถือว่ามีความรัดกุมและรอบคอบดี แต่ในขั้นตอนต่างๆนั้นหากมีความรวดเร็วด้วยจะทำให้ผู้กระทำผิดได้รับโอกาสมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามเข้าใจว่าพนักงานคุมประพฤติแต่ละคนมีคดีในมือมากทำให้อาจจะไม่มีเวลาให้บริการการสงเคราะห์ฯ แต่หากสามารถทำการหาข้อมูลของผู้ที่จะให้การประกันไปด้วยในระหว่างการสืบเสาะอาจจะลดภาระงานได้และทำให้ปริมาณของการให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยของสำนักงานคุมประพฤติเพิ่มมากขึ้น

ส่วนที่ 3 การพัฒนาการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยที่ดำเนินการโดยสำนักงานคุมประพฤติ

ประเด็นเรื่องของวงเงินในการให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยซึ่งสาเหตุหนึ่งที่พบจากการวิจัยว่าสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยลดน้อยลงเนื่องจากวงเงินที่ศาลตั้งสูงกว่าที่สำนักงานคุมประพฤติมีอยู่นั้น จริงอยู่ที่ท่านประธานศาลฎีกากำหนดระเบียบเรื่องวงเงินเอาไว้กว้างๆโดยให้เป็นดุลยพินิจของแต่ละศาลด้วยในการเพิ่มหรือลดวงเงินประกันตัว สำหรับศาลแขวงพระนครเหนือ นั้นรับผิดชอบในคดีเล็กน้อยๆ อัตราโทษไม่เกิน 3 ปี ปรับไม่เกิน 60,000 บาท ซึ่งมีการปล่อยชั่วคราวอยู่แล้วตามเงื่อนไข เช่นปล่อยชั่วคราวโดยให้มีประกันว่าจะมารายงานตัวตามกำหนดนัด ไม่มี

สัญญาหรือหลักทรัพย์ประกัน กรณีที่สองปล่อยชั่วคราวโดยมีการทำสัญญาแต่ไม่มีการวางหลักทรัพย์ประกัน และกรณีที่สามคือการปล่อยชั่วคราวแบบมีสัญญาและมีหลักทรัพย์ในการประกันตัว

การปล่อยชั่วคราวนั้น สิ่งที่จะต้องพิจารณาและขังใจอย่างมาก คือ 3 เรื่อง เรื่องแรกคือหลักประกัน เรื่องที่สองคือ ความเสี่ยงในการหลบหนี และเรื่องสุดท้ายคือเสรีภาพ ซึ่งจะต้องพิจารณาให้ดี ดังนั้นเรื่องวงเงินในการประกันตัวในกรณีของสำนักงานคุมประพฤตินั้นศาลแขวงพระนครเหนือเห็นว่าสำหรับที่นี่ไม่ใช่สาเหตุสำคัญแต่อาจจะเป็นในกรณีของศาลจังหวัด ศาลอาญา ซึ่งมีอัตราโทษสูง ความเสี่ยงในการหลบหนีมีมาก เพราะฉะนั้นวงเงินในการประกันตัวจะต้องสูงสมเหตุสมผลของคดี เพื่อป้องกันในหลายๆส่วนการลดหรือเพิ่มวงเงินจึงต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ

ส่วนที่ 4 ข้อสังเกต และข้อเสนอแนะ

1. ความเสี่ยงของพนักงานคุมประพฤติในการให้การประกันตัวเนื่องจากอาจจะหลบหนีได้ตั้งนั้น การดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อพิจารณาตามหลักเกณฑ์ของผู้ที่จะรับการสงเคราะห์จะต้องพิจารณาให้ดี รอบคอบ และผู้ค้ำประกันก็มีความสำคัญ
2. การให้การประกันด้วยบุคคลก็เป็นอีกทางหนึ่ง แต่ทั้งนี้ศาลขอให้เป็นในกรณีที่จำเป็นจริงๆ เนื่องจากพบมากกว่าผู้ที่มาเป็นผู้ประกันให้มันไม่ทราบว่าจะผลที่ตนเองจะได้รับหากมีการหลบหนีนั้นมีความเสียหายต่อตนเองมากน้อยแค่ไหน เป็นต้น
3. การให้การสงเคราะห์กับผู้ที่อยู่โอกาสต่างๆไม่ว่าจะอยู่โอกาสในเรื่องใด สังคมมีส่วนในการที่จะให้การช่วยเหลือ กรมคุมประพฤติและศาลมีการทำงานที่เอื้อประโยชน์กับสังคมทั้งสองหน่วยงาน มีจุดมุ่งหมายเพื่อการสร้างสังคมที่สงบสุขเช่นเดียวกัน

2. นายกำพล รุ่งรัตน์

ตำแหน่ง	ผู้พิพากษาศาลอาญา
สถานที่ทำงาน	ศาลอาญา กรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อโครงการสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยที่ดำเนินการโดยสำนักงานคุมประพฤติ

โครงการให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยที่สำนักงานคุมประพฤติดำเนินการอยู่นั้นเป็นโครงการที่ดีมาก เพราะเป็นการช่วยเหลือ และให้โอกาสกับผู้ที่ยากไร้ ไม่มีทุนทรัพย์เพียงพอในการประกันตัว แต่ส่วนตัวแล้วขอออกตัวก่อนว่าพึงทราบว่ากรมคุมประพฤติมีการดำเนินการเรื่องนี้อยู่ ซึ่งน่าเสียดายที่ไม่เป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางจึงทำให้กลุ่มเป้าหมายไม่ได้รับการสงเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

ฐานความผิดที่ควรได้รับการสงเคราะห์ควรเป็นฐานความผิดที่มีอัตราโทษไม่สูง แต่ให้พิจารณาที่เจตนาของการกระทำผิดด้วย ส่วนหลักเกณฑ์ในการให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลย ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กรมคุมประพฤติใช้อยู่ในนี้ดีอยู่แล้ว แต่สิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญอีกประการหนึ่งซึ่งสำคัญมากคือ พนักงานคุมประพฤติ จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการให้การสงเคราะห์ด้วย เนื่องจากการพิจารณาตามหลักเกณฑ์นั้นเป็นส่วนหนึ่งแต่การพูดคุยสนทนากับจำเลยเพื่อสอบถามข้อมูลต่างๆนั้นจะต้องพิจารณาถ้อยคำ กิริยา การแสดงออกทาง สีหน้าท่าทางร่วมด้วยว่าเป็นข้อมูลข้อเท็จจริงหรือไม่ จึงต้องอาศัยทั้งความรู้และทักษะความชำนาญของพนักงานคุมประพฤติอย่างมาก

ชุมชน ทั้งนี้เพราะกรมคุมประพฤติมีขุมกำลังอยู่แล้วในชุมชนโดยที่ไม่จำเป็นต้องลงไปทำเองทุกขั้นตอนแต่ควรใช้ศักยภาพของอาสาสมัครและเครือข่ายให้เป็นประโยชน์มากที่สุด

3. การสร้างจิตสำนึกใหม่ในการทำงานให้กับผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรมทั้งระบบตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทาง โดยมุ่งเน้นแนวทางของหมอประเวศ วะสี ซึ่งเน้นการสร้างจิตสำนึกใหม่กับข้าราชการหรือผู้ทำงานกับประชาชนว่าควรเน้นความมีน้ำจิตน้ำใจกับประชาชนชาวบ้าน ทั้งนี้เช่นเดียวกันหากพนักงานคุมประพฤติในสำนักงานดำเนินการให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวกับจำเลยโดยมีจิตสำนึกในการให้บริการภายใต้ความรู้สึกด้วยน้ำจิตน้ำใจและความเป็นวิชาชีพที่ยึดถือหลักการที่ถูกต้อง ก็จะสร้างประโยชน์ให้กับสังคมและประชาชนเป็นอย่างมาก แต่ปัจจุบันนั้นข้าราชการของเราไม่ใช่แค่คุมประพฤติแม้แต่ศาลเองบางครั้งทำงานแบบมีอคติต่อผู้กระทำผิดจึงส่งผลให้ไม่ได้ให้การช่วยเหลือ สงเคราะห์ตามสิทธิที่พึงมีพึงได้รับของจำเลย

ข้อสังเกต และข้อเสนอแนะในความเห็นของผู้พิพากษาต่อการดำเนินโครงการการให้การสงเคราะห์ด้านการประกันตัวจำเลยที่ดำเนินการโดยสำนักงานคุมประพฤติ

1. ความเสี่ยงของพนักงานคุมประพฤติในการให้การประกันตัว เนื่องจากจำเลยอาจจะหลบหนีได้ ดังนั้นการดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อพิจารณาตามหลักเกณฑ์ของผู้ที่จะรับการสงเคราะห์จะต้องพิจารณาให้ดี รอบคอบ และผู้ค้ำประกันก็มีความสำคัญมากพนักงานคุมประพฤตินจึงต้องพิจารณารายละเอียดอย่างรัดกุม
2. การให้การประกันด้วยบุคคลก็เป็นอีกทางหนึ่ง แต่ทั้งนี้ศาลขอให้เป็นในกรณีที่น่าจะเป็นจริงๆ เนื่องจากพบมากกว่าผู้ที่มาเป็นผู้ประกันให้มันไม่ทราบว่าจะผลที่ตนเองจะได้รับหากมีการหลบหนีนั้นมีความเสียหายต่อตนเองมากน้อยแค่ไหน เป็นต้น
3. การให้การสงเคราะห์กับผู้ที่อยู่โอกาสต่างๆไม่ว่าจะอยู่โอกาสในเรื่องใด สังคมมีส่วนในการที่จะให้การช่วยเหลือ กรมคุมประพฤติและศาลมีการทำงานที่เอื้อประโยชน์กับสังคมทั้งสองหน่วยงาน มีจุดมุ่งหมายเพื่อการสร้างสังคมที่สงบสุขเช่นเดียวกัน ดังนั้นการดำเนินการเรื่องใดก็ตามอันเกิดประโยชน์ต่อสังคม ศาลยินดีให้ความร่วมมือและพร้อมทำงานเดินไปด้วยกันกับกรมคุมประพฤติ
4. การสร้างจิตสำนึกใหม่ในการทำงานให้กับผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรมทั้งระบบตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทาง โดยมุ่งเน้นการสร้างจิตสำนึกใหม่กับข้าราชการหรือผู้ทำงานกับประชาชนว่าควรมีจิตใจในการทำงานด้วยความ เอื้ออาทร และมีน้ำใจกับประชาชน แม้ว่าบุคคลนั้นจะกระทำผิดก็ควรดำเนินการตามกฎหมายในขณะเดียวกันก็ไม่ควรละทิ้งสิทธิที่ผู้กระทำผิดพึงได้รับ การลดอคติและใช้มุมมองต่อผู้กระทำผิดใหม่จะทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปในแนวทางของความถูกต้องเหมาะสม

ตารางรายละเอียดบัญชีหลักทรัพย์ประกันตัวจำเลย
ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2552

รายชื่อสำนักงานคุมประพฤติ	ยอดเงิน
สำนักงานคุมประพฤติกรุงเทพ	
อาญา	34,485.16
อาญาใต้	22,458.67
แขวงพระนครเหนือ	21,722.06
แขวงพระนครใต้	22,229.63
แขวงพระโขนง	23,592
แขวงดุสิต	22,782.89
มีนบุรี	22,042.2
รวม	169,312.61
สำนักงานคุมประพฤติธนบุรี	
อาญาธนบุรี	56,097.3
แขวงธนบุรี	22,280.73
แขวงตลิ่งชัน	22,170.73
รวม	100,548.76
สำนักงานคุมประพฤติเขตพื้นที่ 1	
พระนครศรีอยุธยา	22,960
นนทบุรี	22,752.47
ปทุมธานี	22,140.84
สระบุรี	22,107.45
รวม	89,960.76
สำนักงานคุมประพฤติเขตพื้นที่ 2	
ลพบุรี	22,346.62
ชัยนาท	21,766.69
สิงห์บุรี	23,366.69
อ่างทอง	22,641.07
รวม	90,121.07
สำนักงานคุมประพฤติเขตพื้นที่ 3	
ฉะเชิงเทรา	22119.28
ปราจีนบุรี	22147.24
กบินทร์บุรี	23366.69
นครนายก	23221.57
สมุทรปราการ	22910.85
รวม	113,765.63

สำนักงานคุมประพฤติเขตพื้นที่ 4	
นครปฐม	23,592.28
กาญจนบุรี	22,653.03
ราชบุรี	22,452.96
สุพรรณบุรี	22,419.94
รวม	91,118.21
สำนักงานคุมประพฤติเขตพื้นที่ 5	
เพชรบุรี	22,209.95
ประจวบคีรีขันธ์	22,554.05
สมุทรสาคร	23,077.3
สมุทรสงคราม	22,665.47
รวม	90,506.77
สำนักงานคุมประพฤติเขตพื้นที่ 6	
สุราษฎร์ธานี	22472.46
ชุมพร	22069.37
หลังสวน	22221.63
นครศรีธรรมราช	22143.34
ทุ่งสง	23016.02
พัทลุง	22419.27
รวม	134,342.09
สำนักงานคุมประพฤติเขตพื้นที่ 7	
ภูเก็ต	73,697.3
ระนอง	22,564.97
พังงา	23,025.37
กระบี่	21,755.29
ตรัง	22,346.53
รวม	163,389.46
สำนักงานคุมประพฤติเขตพื้นที่ 8	
สงขลา	45,012.32
สงขลา	46,246.7
สตูล	22,208.18
ปัตตานี	21,971.71
ยะลา	21,812.6
นราธิวาส	23,544.59
รวม	180,796.10

สำนักงานคุมประพฤติเขตพื้นที่ 9	
ชลบุรี	23,122.99
จันทบุรี	23,431.22
ระยอง	21,938.93
ตราด	22,138.36
รวม	90,631.50
สำนักงานคุมประพฤติเขตพื้นที่ 10	
อุดรธานี	22,960.05
บึงกาฬ	21,893.71
หนองบัวลำภู	22,307.82
รวม	67,161.58
สำนักงานคุมประพฤติเขตพื้นที่ 11	
สกลนคร	22,079.51
นครพนม	23,438.64
มุกดาหาร	22,583.6
รวม	68,101.75
สำนักงานคุมประพฤติเขตพื้นที่ 12	
ขอนแก่น	23,004.12
ร้อยเอ็ด	22,585.88
มหาสารคาม	22,022.19
กาฬสินธุ์	21,905.85
รวม	89,518.04
สำนักงานคุมประพฤติเขตพื้นที่ 13	
อุบลราชธานี	21,663.46
อำนาจเจริญ	21,834.73
ศรีสะเกษ	22,388.71
ยโสธร	23,025.39
รวม	88,912.29
สำนักงานคุมประพฤติเขตพื้นที่ 14	
นครราชสีมา	22,496.51
สัคคว	22,465.27
สุรินทร์	23,166.49
บุรีรัมย์	21,971.69
ชัยภูมิ	22,182.45
ภูเขียว	22,631.45
รวม	134,913.86

สำนักงานคุมประพฤติเขตพื้นที่ 15	
เชียงใหม่	45,806.6
แม่ฮ่องสอน	21,882.73
เชียงราย	22,545.28
ลำพูน	23,577.64
ลำพูน	23,077.31
รวม	136,889.56
สำนักงานคุมประพฤติเขตพื้นที่ 16	
เชียงราย	22,138.87
น่าน	22,009.86
พะเยา	22,988.53
แพร่	22,976.37
รวม	90,113.63
สำนักงานคุมประพฤติเขตพื้นที่ 17	
พิษณุโลก	22,249.57
แม่สอด	22,166.1
สุโขทัย	22,536.89
สวรรคโลก	22,137.74
เพชรบูรณ์	22,280.73
รวม	111,371.03
สำนักงานคุมประพฤติเขตพื้นที่ 18	
นครสวรรค์	21,839.31
กำแพงเพชร	129,667.18
กำแพงเพชร	109,103.79
กำแพงเพชร	109,103.79
พิจิตร	23,155.42
อุทัยธานี	22,384.43
รวม	415,253.92
รวมทั้งหมด	2,516,728.62

ที่มา : ข้อมูลรายละเอียดบัญชีหลักทรัพย์ประกันตัวจำเลย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2552
 ของมูลนิธิแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ ผู้กระทำผิด จาก กลุ่มสงเคราะห์ผู้กระทำผิด สำนักพัฒนาการคุมประพฤติ